

vergadering **C247**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en
Justitie

van 26 april 2022

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, en aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over een federaal ventilatieplan – 2487 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het federale ventilatieplan – 2516 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Arnout Coel aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de conclusies in de Digimeter van imec met betrekking tot de Vlaamse overheid – 2606 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de resultaten van de Digimeter van imec wat digitalisering betreft – 2634 (2021-2022)	10
VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de score van Vlaanderen in de Digital Economy and Society Index 2021 – 2635 (2021-2022)	19
VRAAG OM UITLEG van Anke Van dermeersch aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het Toekomstverbond en het ontbrekende budget van 4 à 5 miljard euro – 2391 (2021-2022)	22
VRAAG OM UITLEG van Stijn Bex aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de fiscale voordelen voor pick-uptrucks – 2642 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de fiscale voordelen voor pick-ups – 2643 (2021-2022)	29

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, en aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over een federaal ventilatieplan
– 2487 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het federale ventilatieplan
– 2516 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister-president, begin april werd bekend dat de Federale Regering een wettelijk kader aan het uitwerken is voor een ventilatieplan voor alle publiek toegankelijke plaatsen, waaronder cafés, restaurants, cinema's, theaters en fitnesszaken. Ze zullen de luchtkwaliteit moeten meten en bekendmaken.

Normaal zou dit nieuwe ventilatieplan nog dit voorjaar in werking treden. Alle uitbaters in de horeca-, cultuur- en sportsector en het nachtleven krijgen dan twaalf maanden de tijd om een CO₂-meter te hangen op een goed zichtbare plaats en een risicoanalyse te maken. Als op basis van deze analyse blijkt dat de luchtkwaliteit niet gegarandeerd is, moet er een actieplan komen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Vanaf 2025 zullen ze ook verplicht worden om bezoekers te informeren over de luchtkwaliteit in hun etablissement.

Ook in Vlaamse scholen was de luchtkwaliteit een hot item tijdens de coronacrisis. Net zoals dat in andere publiek toegankelijke plaatsen het geval is, is een goede luchtkwaliteit ook in scholen van het allergrootste belang.

Verschillende scholen namen initiatieven om te investeren in een betere ventilatie in hun schoolgebouwen en er werden ook verschillende projecten gelanceerd waaronder het grote onderzoek onder leiding van professor Blocken aan de universiteit van Utrecht en Leuven.

In oktober 2021 lanceerde uw collega, minister Weyts, een ventilatiekader 2.0 voor het onderwijs waarin de bestaande richtlijnen nog eens onder de aandacht werden gebracht en nieuwe opvolgingsmaatregelen werden voorgesteld zoals de CO₂-metingen.

Ik had hierover een aantal vragen aan minister Weyts, maar ik stel ze graag aan u, minister-president.

Is er overleg met uw federale collega voor Volksgezondheid over het afstemmen van de verschillende plannen?

Werden er naar aanleiding van de versnelde procedure voor ventilatiedossiers bij het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) ook meer aanvragen ingediend sinds vorig najaar? Over hoeveel middelen gaat het dan?

Welke voornaamste lessen uit de pandemie neemt u mee in uw toekomstig beleid rond ventilatie in onze scholen? Voorziet u een tussentijdse evaluatie van dit plan om eventueel bij te sturen waar nodig?

Houdt u daarbij rekening met tussentijdse conclusies uit lopende projecten zoals het onderzoeksproject van professor Blocken en zijn collega's?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Ik ben blij hier als Limburgse te gast te mogen zijn in deze commissie Algemeen Beleid, met een Limburgse voorzitter en een jarige Limburgse minister-president. Hopelijk belooft dat alleen maar goeds voor de ventilatie-investeringen van de Vlaamse Regering, want die zijn goed voor de volksgezondheid, en wie gezond is, kan extra lang genieten.

Collega Vandromme heeft de context al heel goed geschetst waarin het federale ventilatieplan tot stand is gekomen. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we het versterken van de binnenluchtkwaliteit niet zien als iets van de ene of de andere overheid, van burgers, private óf publieke actoren. Dit is iets van ons allemaal, omdat uit onderzoek heel duidelijk blijkt dat een gezonde binnenlucht niet alleen goed is voor de gezondheid – dat is helaas gebleken uit de coronacrisis – maar ook erg goed is voor onze prestaties en ons welbevinden. Zo zouden leerlingen op school tot 15 procent beter presteren als de binnenlucht in de klas beter is. Zo zouden we met zijn allen ook productiever zijn als we in gezonde lokalen en gebouwen werken. Dat is dus zeker iets om op in te zetten als we met zijn allen vooruit willen.

Ik denk dat het belangrijk is, minister-president, dat we binnen het federale kader, dat eigenlijk geen strengere normen voorziet dan die die er vandaag al zijn, wel aan alle actoren in de samenleving tools kunnen aanreiken om in onze eigen infrastructuur, zowel publiek als privaat, die binnenluchtkwaliteit te versterken. Daarom heb ik heel concrete vragen, minister-president.

Hebt u overleg gehad met de bevoegde minister in de Federale Regering, onze goede collega Frank Vandenbroucke, over de uitvoering van het ventilatieplan?

Welke ondersteuning en middelen voorziet de Vlaamse Regering om het onderwijs, de cultuursector, maar ook private sectoren als de horeca- en eventsector te ondersteunen voor de uitvoering van het ventilatieplan?

Zijn er middelen voorzien voor de aankoop van CO₂-meters, voor het maken van de analyse waar het federaal ventilatieplan naar verwijst en het opmaken van een actieplan per sector, voor structurele investeringen in een betere ventilatie van publieke gebouwen – en dan bedoel ik ons eigen patrimonium van de Vlaamse Gemeenschap, zowel naar kantoorgebouwen als publiek toegankelijke infrastructuur?

Mijn laatste vraag is of de gebouwen van de Vlaamse overheid vandaag al aan de A- dan wel de B-norm geraken inzake ventilatie.

Dank u voor het antwoord.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, spijtig dat ik het niet vroeger wist van die 15 procent meer of minder presteren, want dat had ik nog als argument kunnen gebruiken toen ik met mijn rapport thuiskwam, om dan te zeggen dat de binnenluchtkwaliteit niet goed genoeg was. Ik wist het niet, maar goed. Maar alle gekheid op een stokje, de vragen zijn toch wel belangrijk.

De eerste vraag van beide vraagstellers is of er overleg geweest is over het afstemmen van de verschillende plannen. Laat mij eerst stellen dat de plannen van de federale collega Frank Vandenbroucke ingegeven zijn vanuit een eindoordeel

dat een goede binnenluchtkwaliteit van groot belang zou zijn voor de gezondheid van de bevolking en zou bijdragen tot het beperken van de overdracht van virale infecties in binnenruimtes. Daarbij wordt verwezen naar het coronavirus, maar ook naar verschillende andere respiratoire aandoeningen. Daarnaast zou een goede binnenluchtkwaliteit ook vanuit het perspectief van welbevinden, concentratie en productiviteit cruciaal zijn, maar daar hebt u al naar verwezen.

Het voorgelegde voorontwerp van wet betreft dus geen maatregel die specifiek genomen is ter bestrijding van de covidpandemie. Het opzet van het voorontwerp van wet is veel ruimer. De Federale Regering betreedt met dit voorontwerp van wet het bevoegdheidsdomein van de preventieve gezondheidszorg en het leefmilieu, wat respectievelijk een bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten uitmaakt.

Collega Weyts als ikzelf werden al in diverse overlegmomenten betrokken. We hebben ons daar steeds heel erg constructief opgesteld.

U zult me gelijk geven dat het belangrijk is om in een zó belangrijke en onontgonnen materie als binnenlucht in een post-pandemiecontext geen overhaaste of mediagenieke maatregelen te treffen, maar te werken aan een gedegen en wetenschappelijk onderbouwd beleid dat structurele impact genereert en de luchtkwaliteit in Vlaanderen duurzaam verbetert voor de volgende generaties. Daarvoor is een allesomvattend beleid nodig dat ontwikkeld wordt door een goed overleg met alle betrokken sectoren, om zo een gedragen beleid te kunnen voeren.

Uit de toelichtingen verstrekt door de federale overheid, blijkt dat met de voorgenomen maatregel prioritair de publiek toegankelijke plaatsen gevisieerd worden, namelijk eet- en drankgelegenheden van de horecasector, met inbegrip van de discotheken en dancings, de inrichtingen van de sportieve sector, de inrichtingen behorende tot de cultuur- en evenementensector met inbegrip van de bioscopen.

Onderwijs wordt dan weer niet gevat door dit federaal initiatief. Dat betekent natuurlijk niet dat er op Vlaams niveau geen plannen of richtlijnen inzake ventilatie bestaan. U weet dat onderwijs van bij het begin van de coronapandemie de nodige aandacht gevraagd heeft voor ventilatie en verluchting, geruime tijd voor andere sectoren dat deden. Ze zorgden voor draaiboeken, webinars, handleidingen en ook extra middelen.

De vraag is dus of zo'n federaal wetgevend initiatief echt wel nodig is. In Vlaanderen is men door het Binnenmilieubesluit immers al meer dan een decennium bevoegd voor allerlei pollutanten in het binnenmilieu, inclusief deze van biotische aard. Het is dan ook de logica zelve dat naast asbest, benzeen, nicotine, ozon, koolstofmonoxide enzovoort, nu ook de aanwezige concentratie koolstofdioxide mee opgenomen wordt in dit Vlaams Binnenmilieubesluit en men enkel op deze manier in de toekomst de binnenluchtkwaliteit in Vlaanderen regelt. Met een uitbreiding van het Binnenmilieubesluit willen we het komende decennium zodus de binnenluchtkwaliteit duurzaam verankeren, met richtwaarden en interventiewaarden die gebaseerd zijn op bestaande EPB-wetgeving (energieprestatie en binnenklimaat). De richt- en interventiewaarden die we hanteren, wijken overigens amper af van dit federale voorstel. Het is dus een misvatting te denken dat binnenluchtkwaliteit voor Vlaanderen niet belangrijk zou zijn, integendeel.

Wat Vlaanderen betreft, heeft het Binnenmilieubesluit zonder onderscheid uitwerking op alle publieke plaatsen en wil het in de eerste plaats gedragenheid beogen en sensibiliserend te werk gaan. Deze gelijke weg en gelijke implementatie lijken ons volstrekt logisch.

Het federale plan geeft echter openlijk aan om eerst een soort lege sokkelwet te maken om dan via koninklijke besluiten (KB's) heel specifiek bepaalde sectoren te

viseren. In de eerste plaats gaat het om de sectoren die tijdens de coronacrisis al in zwaar vaarwater zaten. Het lijkt me geen vorm van goed bestuur als vooraf al is geweten dat het federale ventilatieplan zwaar wordt gecontesteerd door de actoren die het moeten uitvoeren, terwijl andere sectoren 'buiten schot' blijven. De Vlaamse Regering heeft verschillende principiële bezwaren tegen de gang van zaken kenbaar gemaakt aan de voorzitter en aan de auditeur-generaal van de Raad van State. Het voorontwerp van de federale wet is wat Vlaanderen betreft niet verenigbaar met het evenredigheidsbeginsel, het beginsel van de federale loyaliteit en de bevoegdheidsverdeling.

Mevrouw Gennez, u vroeg in welke ondersteuning we voorzien. Zoals ik al aangaf, maakt het Vlaamse Binnenmilieubesluit geen uitzondering in sectoren. De toekomstige vraag naar ondersteuning stelt zich dus niet exclusief voor de sectoren die u in uw vraag hebt opgesomd. Niettemin heeft de Vlaamse Regering in het kader van de pandemiecontext de voorbije jaren voorzien in de aankoop van CO₂-meters in diverse domeinen. De belangrijkste vraag daarbij is hoe je de kosten van die ondersteuning en middelen bepaalt. Zeker voor structurele investeringen is de angst voor de immense kostprijs groot.

De federale overheid zal het beleid van de gemeenschappen met betrekking tot de eerder genoemde sectoren doorkruisen doordat ze een aanzienlijke financiële en operationele last creëert voor die sectoren.

Om in overeenstemming te zijn met de in het voorontwerp van wet opgenomen verplichtingen zullen immers aanzienlijke financiële inspanningen vereist zijn van de uitbaters van de door het in het wetsvoorstel geïmplementeerde publiek toegankelijke gesloten plaatsen.

Elk publiek toegankelijk gebouw zal moeten voldoen aan de opgenomen CO₂-waarden die als grenswaarden zijn geformuleerd. Wat de sporthallen, cultuurcentra, bibliotheken, gemeentehuizen enzovoort betreft, is dat niet mogelijk zonder structurele en/of organisatorische ondersteuning vanuit de gemeenschappen en/of gewesten. Structureel ingrijpen op het ventilatiedebiet is echter niet eenvoudig. Op een andere manier ingrijpen, zoals het openen van de ramen, ligt dan weer energetisch moeilijk. Ik verwijs daarvoor naar de energieprestatie en binnenklimaat (EPB)-regelgeving. De enige haalbare ingreep zal dan zijn om functioneel in te grijpen, bijvoorbeeld door het maximaal aantal aanwezigen te beperken. CO₂ is immers een proxy voor de belasting van een binnenruimte door menselijke aanwezigheid in functie van de luchtverversing. Daarmee wordt niet alleen ingegrepen op de economische rendabiliteit van het gebouw, maar ook rechtstreeks op het beleid dat bij de gemeenschappen en gewesten ligt. Dat zou er immers op neerkomen dat bijvoorbeeld in een sporthal of een plaatselijk gemeenschaps- of cultuurcentrum het aantal aanwezigen zou moeten worden beperkt, waarbij onvermijdelijk keuzes zullen moeten worden gemaakt.

Om de kostprijs correct in te kunnen schatten is er in de eerste plaats een correcte foto van de verschillende landschappen nodig. Sommige sectoren zullen immers verder staan dan andere en zullen meer of minder structurele investeringen nodig hebben. Ook daaraan ontbreekt het in de onderbouw van het federale wetsontwerp. Ik zal echter niet toestaan dat Vlaanderen de portemonnee zal moeten open-trekken voor federale maatregelen. Dit is een oud uitgangspunt dat ook hier van toepassing is: wie bepaalt, betaalt.

Mevrouw Vandromme, u stelde vragen over de versnelde procedure bij het AGION en of er daarvoor middelen zijn vrijgemaakt. Investerings in ventilatiewerken in scholen uit het vrij en officieel gesubsidieerd onderwijs konden ondervangen worden via de bestaande subsidieprocedures bij AGION. Die investeringen om de

luchtkwaliteit te verbeteren, maken dus deel uit van een aanvraagdossier voor grotere werken.

Sinds september 2021 heeft AGION achttien subsidieaanvragen ontvangen, waarvan acht in 2022. Die aanvraagdossiers zijn alleen voor de installatie van een ventilatiesysteem ingediend en daarvoor wordt een afwijking op de chronologie van de wachtlijst toegepast. De soepele voorrangsprocedure maakt dat er daarvan al twaalf aanvragen werden goedgekeurd. Die zijn samen goed voor een subsidiebedrag van 1.441.294,95 euro. Daarnaast zijn er uiteraard de investeringen in ventilatie die geïntegreerd zijn binnen de integrale bouwdoossiers.

Dan is er nog de vraag van mevrouw Gennez of de gebouwen van de Vlaamse overheid de A- dan wel de B-norm halen inzake ventilatie. Wat betreft de pure kantoorruimtes en werkruimtes, en dus niet de publiekstoegankelijke ruimtes, gelden de normen zoals gevat in de codex over het welzijn op het werk. Die ruimtes moeten daaraan voldoen en laat ik hier daarom buiten beschouwing. Ik spreek liever ook niet over normen, wel over de Vlaamse richt- en interventiewaarden van het Binnenmilieubesluit waaraan moet worden voldaan.

Het heeft natuurlijk geen zin om in Vlaanderen het Binnenmilieubesluit aan te passen om er dan in de feiten niet aan te kunnen voldoen. Het is evenmin logisch om inspanningen te eisen van Vlaamse bedrijven en sectoren de komende jaren, maar die inspanning niet te maken als overheid zelf. Er is hier zeker een opportuniteit om 'lead by example' toe te passen.

De publiek toegankelijke ruimtes van de gebouwen van de Vlaamse overheid zullen met andere woorden ook zelf een foto moeten krijgen om dat helder zicht te krijgen op de kostprijs in het komende decennium. Van daaruit zal de regering waar nodig in de nodige steun en middelen voorzien. Op de vraag of we die inspanning in Vlaanderen voor onze infrastructuur kunnen maken, is het antwoord ja. Of de kosten voor elk individueel gebouw aanvaardbaar zijn, zal pas kunnen blijken na verder onderzoek. Die opdracht is gegeven.

Mevrouw Vandromme, u vroeg ook wat de voornaamste lessen uit de pandemie waren voor de scholen. Via een lopend onderzoek door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), gecoördineerd door mijn collega-minister Crevits, gaan we na hoe ventilatie- en luchtzuiveringssystemen efficiënt ingezet kunnen worden in een onderwijscontext. Het was ook de vraag van onze werkgroep Ventilatie om eerst de verschillende mogelijkheden in kaart te brengen om zo een weloverwogen beslissing te nemen die een goede en duurzame luchtkwaliteit garandeert.

Uiteraard worden in het onderzoek ook de effectiviteit en de efficiëntie van lucht-reiniging nagegaan, niet alleen in een schoolcontext, maar ook in bijvoorbeeld kinderdagverblijven en in woonzorgcentra. We houden rekening met de resultaten van het onderzoek van Bert Blocken en Marc Van Ranst. In de adviesraad is het onderwijsveld, waaronder het kabinet en de administratie van minister Weyts, trouwens goed vertegenwoordigd.

Via de onderwijskoepels en GO! wordt een ondersteunend beleid gevoerd bij de implementatie van de ventilatierichtlijnen, waaronder de aankoop van kwaliteitsvolle CO₂-meters. Dit ondersteunend beleid gebeurt op basis van een regelmatige bevraging van de onderwijsinstellingen door AGODI en het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS). Deze periodieke bevragingen door de onderwijsadministratie en het ondersteunend beleid door de onderwijsverstrekkers resulteren in een permanente monitoring van de implementatie van de ventilatierichtlijnen. Zo leerde de laatste bevraging van vlak voor de paasvakantie ons dat 98,8 procent van de scholen intussen aan de slag is met CO₂-meters en risicoanalyses inzake luchtkwaliteit.

Dit is een heel belangrijke problematiek, maar wij hebben daar het Vlaamse wet-
telijk arsenaal voor, in het kader van onze preventieve opdracht. Wij zullen hier
ook verder aan werken.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Dank u wel, minister-president, voor uw antwoorden,
en ook voor de antwoorden namens minister Weyts. Ik denk dat het geen betoog
meer hoeft dat een goede binnenlucht nodig is om verschillende redenen. Corona
heeft ons dat wellicht, meer dan vroeger, duidelijk gemaakt. Ik heb gisteren het
antwoord gekregen op een schriftelijke vraag over CO₂-meters die ik ingediend
had. Maar u verwees er ook al naar in uw antwoord, minister-president, dat 99
procent van de scholen nu al effectief CO₂-metingen uitvoert en dat daarvoor mid-
delen van AGODI voorzien zijn. Als ik het goed heb, gaat het over 15 miljoen euro.
Vanuit het onderwijsveld krijg ik soms wel de vraag wanneer er eventueel een
terugvordering gevraagd wordt van middelen die ze ontvangen maar niet benut
hebben. Dat is niet duidelijk. In het antwoord van minister Weyts staat letterlijk
dat er nog geen einddatum bepaald is voor de terugvordering. Het zou goed zijn
om daar duidelijkheid in te scheppen.

Voor de Limburgers in de zaal is het misschien herkenbaar: CO₂-meters zijn wat
mij betreft als kanaries in de koolmijnen. Wat belangrijk is, is dat er, als er dan
een lampje gaat branden, ook effectief geageerd wordt. U omschrijft het duidelijk
en juist, minister-president: als we de ramen moeten gaan openzetten wanneer
het opnieuw kouder wordt en we de energiefacturen van scholen maar ook van
andere gebouwen bekijken, zien we natuurlijk het probleem van de koopkracht.
Vandaar mijn expliciete vraag. Als er effectief problemen zijn in scholen of klassen,
denk ik dat het niet gepast is om dan het aantal leerlingen per klas te beperken.
We hebben sowieso al heel wat uitdagingen. Maar ik wil vragen om ook daar die
foto te nemen, net zoals in de andere sectoren gebeurt, en om op plaatsen waar
er effectief grote problemen zijn versneld in te zetten op ventilatie. Als uit de stu-
dies van VITO en andere blijkt dat luchtzuivering ook een oplossing is, kan daar
dan op ingezet worden? Vandaar mijn concrete vraag: is er duidelijkheid omtrent
het nemen van die foto, specifiek binnen onderwijs? Wat is de concrete timing?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Ik dank u voor het uitgebreide antwoord op uw ver-
jaardag, minister-president. We brengen 85 procent van de tijd binnen door in dit
landje. Dit is nogmaals een oproep om het belang van binnenluchtkwaliteit te ka-
deren. Ik heb daarnet al gezegd dat ik voorstander ben van een interfederaal plan.
Alle overheden moeten hun verantwoordelijkheid nemen volgens hun bevoegdhe-
den. Ik heb geen enkel probleem om dat te erkennen. Het Vlaams Parlement had
zelfs de federale overheid niet nodig toen het in juni vorig jaar kamerbreed een
resolutie goedkeurde om de sectoren waarvoor Vlaanderen zelf bevoegd is, te on-
dersteunen om te investeren in binnenluchtkwaliteit.

Ik ben het met u eens dat we geen kamikazeoperaties moeten opzetten. We moe-
ten ervoor zorgen dat onze publieke infrastructuur maximaal benut en toegankelijk
blijft, maar die foto is uitzonderlijk belangrijk. Juni vorig jaar is al een tijdje gele-
den. We zeiden hier toen met zijn allen dat we onze infrastructuur zouden scree-
nen, in kaart brengen en kijken waar er nood is aan mechanische ventilatie-inves-
teringen. Op heel veel plekken zullen we het ook kunnen doen met mobiele lucht-
filtratiesystemen. Die zijn net zo waardevol om maximaal de publieke infrastruc-
tuur te kunnen blijven benutten.

Collega Vandromme heeft heel duidelijk voor het onderwijs gepleit. Ik wil een plei-
dooi doen voor de sector die u wellicht ook na aan het hart ligt, minister-president,
namelijk de culturele sector. We willen die sector nooit meer sluiten wat er ook op

ons pad komt, maar dan moet alle infrastructuur, van de parochiezaal waar de lokale toneelgroep optreedt of de lokale bonte avond plaatsvindt tot en met De Singel, een tandje bij kunnen steken, als het gaat om de binnenluchtkwaliteit en om mobiele en mechanische filtratiesystemen. Het is vanuit economisch perspectief ook zinvol dat de Vlaamse Regering dat investeringspad mee ondersteunt.

We hebben al jaren de mond vol over de buitenluchtkwaliteit, over isolatie, over het energieverbruik in onze gebouwen, maar die binnenluchtkwaliteit is minstens even belangrijk. Als de Vlaamse overheid investeringen vraagt, dan is het goed voor de Vlaamse economie dat ze daarvoor een investeringsplan op poten zet met als doelstelling om meer sectoren meer mensen te laten entertainen, sporten, leren, werken enzovoort. Ik denk niet dat er heel veel bijkomend wettelijk arsenaal nodig is. Er is vooral een hands-on actieplan nodig en we moeten de resoluties die we al in juni en december 2021 hebben goedgekeurd, versneld uitvoeren. Vandaar mijn heel concrete bijvraag naar aanleiding van wat we in de resolutie hebben goedgekeurd: hoe staat het met de uitvoering of het opzetten van proefprojecten inzake luchtbehandeling in bijvoorbeeld de culturele sector, de welzijnsvoorzieningen en de sportinfrastructuur?

Steven Vandeput (N-VA): Ik wil kort het woord nemen. Ik ben heel tevreden met het antwoord dat u hebt gegeven, minister-president. We beschikken over het nodige wettelijke kader en we moeten inzetten op die preventie. Ik zou ook blijven inzetten op kwaliteitscontrole. Ik hoor her en der nogal eens reclame maken voor luchtzuivering. Ik wijs er met aandrang op dat er nogal wat kaf onder het koren is op die markt.

Mevrouw Gennez en mevrouw Vandromme suggereren dat de Vlaamse overheid steun zou verlenen. Dat kan financiële steun zijn, mevrouw Gennez, maar ook technologische steun en steun in preventie. We moeten in elk geval de focus leggen op installaties die aantoonbaar resultaat opleveren op het vlak van het verbeteren van de luchtkwaliteit.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Vandromme, voor zover ik goed ingelicht ben – maar Onderwijs is niet mijn bevoegdheid – is men bezig die foto te nemen, zeker wat het gemeenschapsonderwijs betreft. Maar ik zal uw vraag zeker aan collega Weyts doorspelen.

Mevrouw Gennez, ik denk dat we hier nu projectmatig te werk moeten gaan. Het nemen van de foto in de gebouwen is nu bezig, zeker de gebouwen die eigendom zijn van de Vlaamse Gemeenschap. Die vraag gaat natuurlijk ook naar de sectoren. Dan moeten we kijken welke investering daar nu tegenover staat. En dan moeten we onze prioriteiten leggen, want denken dat je dat in één jaar helemaal uitvlakt ... Daar zal een budgettaire consequentie bij zijn en dus moet je prioriteiten leggen. Maar ik denk dat we dit op een projectmatige en gestructureerde manier moeten aanpakken en niet 'op de wilde boef' en dat we die sectoren nu niet opnieuw in een moeilijk parket moeten brengen door al te korte termijnen op te leggen. Het is een belangrijke problematiek, het is absoluut een belangrijke problematiek, dat hebben we de afgelopen twee jaar wel geleerd.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Heel specifiek volg ik inderdaad Onderwijs op. Dank u wel om de vraag ook door te geven.

Voorzitter, u maakte eigenlijk het punt dat ik wilde maken, dat we moeten inzetten op scholen, maar eigenlijk alle sectoren, krachtig te maken om in te gaan op de uitdagingen die er zijn. Dat kan inderdaad via investeringen, maar zeker ook naar

preventie toe en naar het geven van antwoorden. Ik hoor heel veel schoolbesturen de vraag stellen wat ze nu eigenlijk moeten doen, wat ze nu het best doen. Ik denk dat we daar nog heel wat stappen te zetten hebben met alle actoren die er zijn. Het is immers duidelijk: de kwaliteit van onze binnenlucht is zeker ook belangrijk.

Dank u wel, minister-president, voor uw antwoord. En misschien kunnen we morgen samen klinken op de verjaardag, want morgen ben ik jarig. *(Opmerkingen van minister-president Jambon)*

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Op 1 mei organiseren wij her en der een feestje, dus iedereen is welkom vanaf 14 uur op de Veemarkt in Mechelen bijvoorbeeld. *(Gelach)*

Maar alle gekheid op een stokje. Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben het eens met het feit dat die foto zo snel mogelijk gemaakt moet worden. Ik ben het ook eens dat we projectmatig te werk moeten gaan. Ik denk dat dat ook niet in tegenspraak is met het federaal kader dat geschetst is. Ook daar ligt de horizon op 2025 en verder. Maar ik blijf een beetje met de vraag zitten welke proefprojecten in de steigers staan of uitgerold zullen worden. Ik denk dat verschillende administraties daar welwillend tegenover staan. Ik denk ook dat het goed zou zijn voor de geloofwaardigheid en misschien zelfs voor het in zijn juiste proporties stellen van het probleem of de uitdagingen om zo'n aantal proefprojecten te initiëren, en dan niet allemaal in dezelfde types van infrastructuur natuurlijk. Zoals ik daarstraks al gezegd heb, denk ik dat De Singel en een parochiezaal iets helemaal anders zijn, en een kantine van de voetbal is nog iets helemaal anders. Ik zou dus willen oproepen om telkens voor zo'n divers mogelijke infrastructuur een proefproject uit te rollen zodat dat dan als voorbeeld kan dienen voor andere infrastructuur en zo hele sectoren kan benaderen.

Voorzitter, ik ben helemaal akkoord met het feit dat het belangrijk is dat de juiste installaties gepromoot en ondersteund worden, zeker met die mobiele luchtreinigers. Maar ook daar is er al een federaal koninklijk besluit dat de contouren schetst van wat wel en wat niet goed is op de markt. Ik zou daar dus ook inspiratie durven te suggereren.

Ik ben zeer blij, minister-president, dat u ook verwijst naar het proefproject van Bert Blocken en Marc Van Ranst. Collega Vandromme is ook lid van de adviesraad en ik heb de eer om die mee voor te zitten. Wij zijn dus zeer bereid om de informatie die daar binnenkomt van de verschillende stakeholders op een zeer constructieve manier met het beleid te delen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Arnout Coel aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de conclusies in de Digimeter van imec met betrekking tot de Vlaamse overheid – 2606 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de resultaten van de Digimeter van imec wat digitalisering betreft – 2634 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Minister-president, onlangs publiceerde het digitaal kennisinstituut, het Interuniversitair Micro-elektronicacentrum (imec), voor de veertiende keer de Digimeter, die de digitale transformatie bij de Vlaamse burger in kaart brengt. De Digimeter monitort het bezit en gebruik van media en informatie- en communicatie-technologie (ICT) in Vlaanderen, en peilt naar de attitude van de bevolking ten opzichte van technologische ontwikkelingen. Het jaarlijkse onderzoek bestaat uit een representatieve bevraging van minstens 1.500 Vlamingen van 16 jaar en ouder. Voor de editie 2021 van de Digimeter werden uiteindelijk 2.972 respondenten gevonden over leeftijd, opleidingsniveau en geslacht heen.

Het is een zeer omstandig onderzoek, waarbij er onder andere gepeild wordt naar de toegang tot en het bezit van verbindingen en toestellen, maar ook het gebruik van media, sociale media, nieuws, digitale economie en artificiële intelligentie. Ook naar de attitude ten aanzien van privacy en het vertrouwen in de digitale overheid werd gepeild.

Zo kan er uit de Digimeter 2021 afgeleid worden dat Vlamingen ziekenhuizen en banken het meest vertrouwen met hun persoonsgegevens. Daarna volgen in de rangschikking de lokale, Vlaamse en federale overheden op de derde tot vijfde plaats, met elk 54 tot 55 procent van de Vlamingen die hen vertrouwen met hun persoonlijke gegevens.

Wat betreft de attitude over de digitale overheid kunnen er ook een aantal opmerkelijke conclusies getrokken worden. Maar liefst 80 procent van de Vlamingen wil één centrale online plaats waar men alle formulieren en documenten van en voor de overheid kan beheren en consulteren. Maar 21 procent van hen geeft echter aan dat ze vinden dat de overheid transparant is met wat ze met de persoonlijke gegevens doet. Dat is toch wel een opmerkelijke paradox. Verder zien we de sterkste stijging in procentpunten ten opzichte van de vorige editie bij respondenten die vinden dat ze vaak dezelfde gegevens doorgeven, namelijk van 26 naar 35 procent. Daartegenover staat wel dat meer Vlamingen vinden dat de websites van de overheid duidelijk en toegankelijk zijn in vergelijking met 2020, een stijging van 4 procentpunten. Tot slot vindt een toenemend deel van de Vlamingen dat de overheid te veel over hen weet en prefereren steeds minder Vlamingen een loket in plaats van hun zaken online te regelen.

Ik heb de volgende vragen voor u.

Hoe evalueert u de resultaten van de Digimeter 2021 wat betreft het onderdeel digitale overheid? Wat zijn volgens u de opvallende vaststellingen of evoluties?

Welke conclusies trekt u uit het feit dat de Vlaming veeleer veel vertrouwen heeft in de overheid als bezitter van zijn of haar persoonlijke gegevens in vergelijking met andere organisaties, maar dat weinig Vlamingen vinden dat de overheid transparant is met wat ze met die persoonlijke gegevens doet?

Wat onderneemt u deze legislatuur nog verder om de overheidswebsites te verbeteren op het vlak van toegankelijkheid en centralisatie?

Hoe wordt er ingezet op het 'only once'-principe voor de digitale toepassingen van de Vlaamse overheid?

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Mijn vraag gaat ook over de Digimeter, die op 19 april 2022 is verschenen. Van september tot december 2021 werden net geen drieduizend mensen bevroegd. Die meter omvat enkele belangrijke onderdelen met betrekking tot de digitalisering.

De overheid zette de afgelopen jaren belangrijke stappen op het vlak van de digitalisering. Positief is dat dat zich vertaalt in een stijgende perceptie dat overheidswebsites toegankelijker en duidelijker zijn geworden. Het aantal Vlamingen dat zegt liever langs te gaan bij het loket daalt van 32 naar 27 procent.

De Vlaming wordt voorzichtiger met het delen van zijn online data en wenst meer overzicht te hebben van wie welke persoonlijke gegevens over hem heeft. Het betreft 84 procent, en dat is dus een stijging met 5 procent. Ook cybersecurity krijgt meer aandacht bij de respondenten. De bezorgdheid over het veilig bewaren van online gegevens door websites en apps stijgt naar 65 procent, een stijging met 10 procent. Het rapport geeft aan dat nieuwe technologieën zoals SOLID, waarvoor de Vlaamse overheid mee aan de kar trekt en waarover we het al een aantal keren in deze commissie hebben gehad, alvast een te verkennen potentieel in hun mars te hebben.

Het vertrouwen in de Vlaamse overheid is gedaald van 59 naar 54 procent. Dat is dezelfde grootteorde als die van zowel de lokale besturen als de federale overheid.

Ondanks het werken met het 'only once'-principe ontstaat er een groeiende irritatie over het vaak dezelfde gegevens te moeten doorgeven aan de overheid. Dat is een stijging met 9 procent, tot 35 procent. Dat vertaalt zich eveneens in de 'data- en privacyparadox'. De adoptie en het gebruik van de online dienstverlening neemt toe, maar ook de frustraties over het gebrek aan transparantie in wat overheden doen met die persoonlijke data, over het ongecontroleerd circuleren van diezelfde data en het herhaaldelijk moeten ingeven van bepaalde data. Dat resulteert in een stijgende haat-liefdeverhouding met de 'dataficatie' van de dienstverlening.

Minister-president, u stelde in de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) van 2022 dat u de bewustwording over het delen van data bij de burgers wilt verhogen door hen opnieuw controle te geven over hun eigen data. Het Vlaams Datanutsbedrijf zou daarvoor in 2022 minstens twee 'use cases' uitwerken die gebruikmaken van zogenaamde datakluisen.

Ik heb de volgende vragen. Hoe evalueert u de resultaten van de Digimeter op het vlak van de digitalisering? Op welke manier wilt u de Vlaming beter informeren over de gemaakte keuzes van de Vlaamse overheid, bijvoorbeeld het 'only once'-principe, de investeringen in cyberveiligheid en de SOLID-technologie, om het vertrouwen in de technologie te verhogen? Wat is de stand van zaken van de datakluisen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel, collega's. Wat mijn evaluatie van de Digimeter 2021 betreft: uit het onderzoek leer ik met betrekking tot de digitalisering van de overheid dat de privacyparadox weer wat scherper staat. Enerzijds zien we de adoptie en het gebruik van de online dienstverlening van de overheid opnieuw verder toenemen, maar anderzijds stijgen ook de frustraties van de burger omtrent het gebrek aan transparantie in wat wij als overheid doen met zijn persoonlijke data. Ik ben er dan ook van overtuigd dat we de burger meer controle over en inzicht in het gebruik van zijn persoonlijke gegevens moeten geven. In mijn antwoord op de tweede vraag ga ik daar dieper op in.

Volgens dit onderzoek worden vooral ziekenhuizen, banken en overheden door de burger vertrouwd om op een betrouwbare en veilige manier met hun persoonlijke data om te gaan. Ik ben wel wat verwonderd dat vooral de overheid, in tegenstelling tot vorig jaar, iets van dat vertrouwen ingeboet heeft. Misschien heeft de manier waarop de overheid intensief gebruik moest maken van persoonlijke data – bijvoorbeeld over sterfgevallen en vaccinaties – om de pandemie succesvol aan te pakken daar iets mee te maken. In elk geval is de Vlaming nu vaker bezorgd dat overheden te veel informatie vergaren, en is er blijkbaar een groeiende perceptie

dat de overheid te veel over de burger weet. We dienen in elk geval actief tegen deze perceptie in te gaan, want ze klopt niet. Ze komt niet overeen met de werkelijkheid. Vooral de overheid is gebonden door allerlei wettelijke beperkingen, zoals de algemene verordening gegevensbescherming, wat betreft het gebruik van persoonlijke data. Wij zijn dus veel meer onderworpen aan beperkingen en controle dan eender welke andere instantie die data van burgers opvraagt.

Het verheugt me dat uit het onderzoek blijkt dat de digitaliseringsinspanningen die de Vlaamse overheid de afgelopen jaren gedaan heeft toch wel degelijk geapprecieerd worden door de Vlaamse burger. Dit vertaalt zich in een duidelijk dalende behoefte om nog een fysiek overheidsloket te willen gebruiken. Dat overheidswebsites veel toegankelijker en duidelijker geworden zijn, draagt hier volgens de burger toe bij; dus ik zal zeker onze inspanningen op dat vlak verder zetten. Ik kom daar in mijn antwoord op de derde vraag nog op terug.

Oudere Vlamingen en mensen uit gezinnen met lagere inkomens blijven echter wel een beroep doen op fysieke overheidsloketten, dus daar moeten we aandacht voor blijven hebben. Ik heb dat hier al meermaals gezegd: we moeten zo ver mogelijk gaan in de digitalisering, maar we moeten ook altijd de analoge dienstverlening aanhouden op hetzelfde kwaliteitsniveau als de digitale dienstverlening.

Ik ben wel enigszins verbaasd dat uit het onderzoek ook blijkt dat de burger het gevoel heeft te 'vaak dezelfde gegevens te moeten doorgeven aan de overheid'. Ik heb de afgelopen jaren belangrijke inspanningen geleverd om het 'only once'-principe – het principe van 'vraag niet wat je al weet' – zoveel mogelijk ingang te doen vinden binnen de Vlaamse administratieve overheidsprocessen. Het succes van het snel toenemend gebruik van het MAGDA-gegevensdelingsplatform (maximale gegevensdeling tussen administraties) toont duidelijk aan dat we daar belangrijke vooruitgang in geboekt hebben. In mijn antwoord op de vierde vraag ga ik daar dieper op in.

Wat betreft digitalisering in de ruime zin leer ik uit dit onderzoek vooral dat de covidpandemie de afgelopen twee jaar een aantal evoluties beduidend heeft versneld en heeft geleid tot de segmentatie van Vlaamse burgers in vijf duidelijk onderscheiden digiprofielen. Deze tonen aan dat er nog veel werk op de plank ligt voor beleidsmakers, kennisinstellingen en bedrijven om de digitale kloof te dichten en verschillende andere technologieparadoxen het hoofd te bieden. Ik maak alvast van het verbeteren van digitale inclusie en het aanpakken van de privacyparadox een topprioriteit in mijn digitale overheidsbeleid.

Dan kom ik tot de tweede vraag van de heer Coel. Welke conclusies trek ik uit het feit dat de Vlaming eerder veel vertrouwen heeft in de overheid als bezitter van persoonlijke gegevens in vergelijking met andere organisaties, maar dat de Vlamingen wel vinden dat de overheid transparanter moet zijn? Het onderzoek Digimeter 2021 leert me dat de enorme digitale versnelling die Vlaamse burgers doormaakten gedurende de covidcrisis een blijver is. Corona deed ons versneld naar meer platformdiensten grijpen voor zowat alles: winkelen, bankieren, onderwijs, werk, gezondheid, media ... Maar in die shift is ook de bezorgdheid van de burgers sterk gestegen over wat de technologiebedrijven achter die platformen met onze data doen. Het klopt dat er ook in de publieke sector nog ruimte voor verbetering is inzake transparantie. Zowel de publieke als de private sector moeten stappen zetten om de burger meer controle te geven over zijn data en meer inzicht in het gebruik van die data. De Vlaamse overheid is, dankzij het vertrouwen dat de burger gelukkig nog heeft in die overheid, wel meer dan ooit goed geplaatst om het vertrouwen van de burger te verhogen en zo het pad te effenen voor de data-economie.

Ik wil dat Vlaanderen via het Vlaams Datanutsbedrijf kan voorzien in een sterk kader om veilig data te delen. De persoonlijke datakluis op basis van de Solid-technologie

zal de privacy van de burger versterken en zal ertoe leiden dat hij zijn persoonsgegevens digitaal veiliger en met een grotere transparantie en bewustzijn zal kunnen delen. Anderzijds zullen bedrijven volop kunnen inzetten op nieuwe businessmodellen die op basis van de beschikbaarheid van die data mogelijk worden, terwijl ze toch blijven voldoen aan de wettelijke verplichtingen van de General Data Protection Regulation (GDPR). Ik wil met die nieuwe data-initiatieven de maatschappelijke welvaart in Vlaanderen stimuleren en ervoor zorgen dat Vlaanderen koploper wordt in de ontlukende Europese data-economie.

Ook zorg ik er via Mijn Burgerprofiel voor dat er meer transparantie is over het gebruik van persoonlijke gegevens door de Vlaamse overheid. Mijn Burgerprofiel geeft burgers immers vandaag al meer inzage in de persoonlijke data die de overheid over hen heeft. Het geeft ook een overzicht van de voortgang en de resultaten van de interacties die de burger heeft met de verschillende administraties in het kader van de publieke dienstverlening. Dat draagt bij tot een verhoogde transparantie voor de burger.

Ik heb aan Digitaal Vlaanderen meegegeven dat we Mijn Burgerprofiel achter de website van de gemeenten moeten zetten. Iedere burger woont in een gemeente. Idealiter zouden via de gemeentelijke website ... Als je niet weet of je bij de gemeente, bij Vlaanderen of de federale overheid moet zijn – laten we hopen dat we dat niveau daarin ook kunnen integreren evenals het Europese niveau als de burger of een bedrijf bij Europa moet aankloppen –, dan zou dat allemaal door die ene deur moeten gaan.

Heel af en toe heb ik eens een snelheidsboete. Ik krijg die aangeboden via Mijn Burgerprofiel, via E-gov van de federale overheid en ook nog eens op papier. Ik zal hier of daar een parameter kunnen wijzigen om dat ... Maar dat maakt het toch allemaal ingewikkeld. Dat moeten we zelf voor de burger doen. De burger moet vooral geen snelheidsboetes meer krijgen, maar dat gebeurt af en toe eens. De overheid spreekt over het 'only once'-principe en dan biedt ze drie keer dezelfde boete aan. Je moet die gegevens ingeven, maar het gaat over communicatie met de overheid. Daar is nog 'room for improvement'.

Wat betreft de vraag van de heer Coel over wat ik deze legislatuur nog zal doen, onderneemt het agentschap Digitaal Vlaanderen gerichte inspanningen op het vlak van de verbetering van de toegankelijkheid. Bij de verdere ontwikkeling van het Webplatform Vlaanderen, dat in steeds toenemende mate gebruikt wordt om de Vlaamse overheidswebsites in op te zetten, wordt nauw samengewerkt met een expert in webtoegankelijkheid. Die voert op regelmatige basis testen uit op dit platform en de andere oplossingen van het agentschap, en houdt het agentschap op de hoogte van nieuwe adviezen en richtlijnen, zoals de Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.2, de webtoegankelijkheidsstandaard. De nodige verbeteringen worden dan telkens mee opgenomen in de planning. Daarnaast wordt die expert ook betrokken bij elke nieuwe ontwikkeling of optimalisatie zodat die van bij het begin voldoet aan de richtlijnen.

Digitaal Vlaanderen organiseert kennisdelingsmomenten over de webtoegankelijkheid, bijvoorbeeld via sessies op de Trefdag Digitaal Vlaanderen of de gebruikersdag, en het wijst entiteiten op hun verantwoordelijkheden ter zake, bijvoorbeeld bij het gebruik van het Webplatform Vlaanderen of de portaalsite Vlaanderen.be. Het agentschap raadt de entiteiten ook aan om bij de bouw van hun websites gebruik te maken van de digitale huisstijl van de Vlaamse overheid omdat in die richtlijnen expliciet rekening gehouden wordt met de webtoegankelijkheid. Digitaal Vlaanderen neemt ook zelf deel aan netwerken binnen de overheid waar toegankelijkheid geregeld aan bod komt, zoals het lerend netwerk e-inclusie van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en het ambtelijk overleg e-inclusie van de Vlaamse overheid.

De centrale redactie die entiteiten begeleidt bij het gebruik van Vlaanderen.be krijgt een opleiding over webtoegankelijkheid, zodat die entiteiten die kennis ook verder kunnen delen met hun decentrale webredacteurs. Zo wordt de inhoud op de Vlaamse overheidswebsites zo toegankelijk mogelijk gemaakt.

Daarnaast onderneemt de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, Bart Somers, meerdere acties om de toegankelijkheid van de dienstverlening van de lokale besturen te verbeteren. Voor meer informatie daarover verwijs ik u door naar mijn collega-minister.

Op het vlak van de verbetering van de centralisatie van de overheidswebsites zet ik volop in op de verdere uitbouw van Mijn Burgerprofiel, zoals ik zonet al aangegeven heb. Dit digitale platform waarop Vlamingen kunnen inloggen voor al hun overheidszaken is immers bereikbaar via verschillende kanalen: websites van Vlaamse administraties, steden en gemeenten, later in het jaar ook via een mobiele app. Het zorgt voor de realisatie van het 'no wrong door'-principe waarbij, los van de bestuursniveaus, doorverwezen wordt naar een en hetzelfde loket. In 2021 groeide Mijn Burgerprofiel al van 50 naar 225 aangesloten overheidsdiensten. In het kader van het Vlaams relanceplan Vlaamse Veerkracht zal ik hierop nog meer overheidsprocessen aansluiten zodat Mijn Burgerprofiel nog meer evolueert naar die 'ene centrale online plaats waar ik al mijn formulieren en documenten van en voor de overheid kan beheren en consulteren', waar de burger zo nadrukkelijk om vraagt in het onderzoek Digimeter 2021.

Mijnheer Coel, u vraagt hoe er wordt ingezet op het 'only once'-principe. Het maximale hergebruik van gegevens wordt in stijgende mate toegepast binnen de digitale toepassingen van de Vlaamse overheid. Dat wordt onder andere mogelijk gemaakt dankzij het MAGDA-gegevensdelingsplatform, beheerd door het agentschap Digitaal Vlaanderen.

Dat platform maakt het mogelijk om de meest actuele, accurate en volledige gegevens uit verschillende federale, Vlaamse en lokale authentieke gegevensbronnen te raadplegen en te integreren in de verschillende processen van alle overheidsinstanties, op een eenvoudige manier, met een eenduidige administratieve en technische koppeling. Bijkomend worden, bij wijziging, deze gewijzigde gegevens doorgeduwd naar de verschillende toepassingen zodat deze steeds over de meest actuele informatie beschikken. Op die manier laat de Vlaamse overheid de data en niet de burger lopen.

Ik blijf inzetten op de uitbouw en de groei van dat MAGDA-platform, zowel qua aangesloten entiteiten als qua beschikbare gegevensstromen en het aantal transacties via deze stromen, wat ook jaar na jaar duidelijk naar voren komt in de cijfers. Zo waren er eind 2021 3090 doeltoepassingen bij lokale en Vlaamse overheden die via MAGDA gegevens ophaalden. Dat zijn er 29 procent meer dan in 2020. Ook de elektronische gegevensuitwisselingen naar deze toepassingen stegen exponentieel in 2021, met een totaal van 1,1 miljard transacties. Deze transacties kunnen synchroon en asynchroon verlopen, en vooral de synchrone bevragingen – in real time dus – kenden de grootste groei met bijna een verdubbeling van het aantal transacties: van 293 miljoen in 2020 naar 585 miljoen in 2021. Bijkomend werden er 7 nieuwe MAGDA-gegevensstromen opgezet in 2021 en werden 26 bestaande stromen vernieuwd en uitgebreid.

Ook in de toekomst blijf ik de verdere groei van het MAGDA-platform stimuleren. Zo wordt er momenteel gewerkt aan een verbetering van de technische en juridische ondersteuning met betrekking tot het gebruik van persoonsgegevens van de MAGDA-klanten bij de aansluiting op MAGDA-diensten, en is er een specifiek team opgericht om meer algemene vragen van klanten te vertalen naar specifieke MAGDA-oplossingen. Ook het bestaande data-aanbod ter ondersteuning van de

operationele werking van de MAGDA-klanten wordt nog verder uitgebreid. In 2022 werden er reeds twee nieuwe gegevensstromen opgezet. Er zijn er momenteel negen bijkomende in ontwikkeling. Bijkomend wordt nu ook ingezet op het uitbouwen van de capaciteit voor artificiële intelligentie en data-analyse om meer inzichten en voorspellingen te kunnen halen uit het bestaande MAGDA-data-aanbod, ter ondersteuning van beleidsvoorbereidend werk.

Mijnheer De Roo, ik kom bij uw vragen over op welke manier we het vertrouwen in de technologie willen verhogen.

Ik zorg ervoor dat de Vlaamse overheid in haar communicatie actief werkt aan het verhogen van het vertrouwen in de digitale overheid en hoe de overheid met digitale technologie omgaat. Het grote succes van Mijn Burgerprofiel is daar een overtuigend bewijs van. Vorig jaar is er 16 miljoen keer aangemeld op Mijn Burgerprofiel, bijvoorbeeld om een diploma of attest op te vragen of om een dossier zoals een omgevingsvergunning op te volgen. Ook dit jaar zullen we Mijn Burgerprofiel verder alomtegenwoordig maken en naar voren schuiven als dé plek waar je al je overheidszaken kunt regelen. Ik zal dat doen door ervoor te zorgen dat Mijn Burgerprofiel beschikbaar is op de websteaks van zoveel mogelijk, en bij voorkeur alle, lokale besturen. Vandaag zijn er al meer dan 230 lokale besturen die Mijn Burgerprofiel aanbieden op hun site. Dat is dus al een uitstekend startpunt om de brede bevolking in Vlaanderen met onze digitale dienstverlening te bereiken daar waar ze het eerst naartoe gaan: naar de eigen gemeente. 230 van de bijna 300 gemeenten dus. Ik had als doelstelling gesteld om ze op het einde van dit jaar allemaal aangesloten te hebben. Dat gaat dus in de goede richting.

In het najaar zal ik dan ook een brede communicatiecampagne lanceren omtrent Mijn Burgerprofiel en alle voordelen die dit biedt voor de burger. Mijn Burgerprofiel ontsluit heel wat zaken naar burgers, inclusief documenten uit hun digitale postbus eBox, en je kunt er bijvoorbeeld ook je groeipakket in raadplegen, een dienstverlening die voor de meeste burgers intussen volledig automatisch verloopt. Op die manier is Mijn Burgerprofiel een sluitstuk van de vele digitaliseringsinitiatieven die de Vlaamse overheid de voorbije jaren genomen heeft voor de Vlaamse burger.

Daarnaast werk ik ook aan de oprichting – dat weet u – van het Vlaams Datanutsbedrijf later dit jaar, en in het kader daarvan het aanbieden van persoonlijke datakluizen aan de Vlaamse burgers. Daaromtrent hebben we vorige week donderdag een samenwerkingsakkoord met Doccle, het grootste platform voor digitale administratie in ons land, bekendgemaakt. Dat is uitgebreid in de Vlaamse media aanbod gekomen, zoals u waarschijnlijk zelf ook gemerkt hebt.

Ik geloof dat we als Vlaanderen ook trots moeten zijn op de pioniersrol die we vervullen met onder meer het gebruik van de Solid-technologie en de persoonlijke datakluizen die deze technologie mogelijk maakt. Het is er dus nog niet, dat zal in de loop van dit jaar uitgerold worden. In die vorige enquête kon daar natuurlijk nog niet naar verwezen worden. Deze initiatieven zetten Vlaanderen echt op de kaart als een absolute pionier in datatech en dit biedt een opportuniteit om een grotere beweging te starten in Vlaanderen omtrent innovatieve data- en technologie-toepassingen. We moeten dit naar onze burgers toe brengen, maar evenzeer naar onze bedrijven en hun zo de mogelijkheid aanbieden om hun innovatiebereidheid en -vermogen te tonen en te valoriseren, ook in het buitenland.

U vroeg wat de stand van zaken was van de datakluizen. De persoonlijke datakluis op basis van Solid-technologie versterkt de privacy van de burger en zal ertoe leiden dat hij zijn persoonsgegevens digitaal veiliger en met een grotere transparantie en bewustzijn kan delen. Anderzijds zullen bedrijven volop kunnen inzetten op nieuwe businessmodellen die op basis van de beschikbaarheid van deze data mogelijk worden, terwijl ze aan de GDPR-richtlijn blijven voldoen. Vanaf het najaar

2022 zal elke Vlaamse burger over een gratis persoonlijke datakluis kunnen beschikken.

Een eerste toepassing van de persoonlijke datakluis is My Professional Data, die aan burgers toelaat om op een veilige wijze hun diploma en competenties te delen met derden. Hierbij ontzorgen we zowel de burger, overheid als ondernemingen. Ondernemingen hebben immers nood aan een authentiek diploma, wat hen nu tijd kost om in te zamelen, en de burger kan soms een diploma verliezen. Deze diploma's zullen nu steeds teruggevonden kunnen worden in de persoonlijke datakluis. Ook de overheid kan op deze wijze een belangrijke administratieve vereenvoudiging doorvoeren.

Het project persoonlijke datakluis bepaalt eveneens de gepaste regels en afspraken voor de deelnemers aan dit nieuwe data-ecosysteem. Zo legt het een fundament voor andere innovatieve dataprojecten. De achterliggende kluizeninfrastructuur is conform de Europese GDPR-wetgeving en kan meteen ingezet worden voor alle verder te realiseren projecten. Specifiek voor My Professional Data is een eerste realisatieproject in uitvoering in nauwe samenwerking met burgers en ondernemingen.

Een tweede toepassing van de persoonlijke datakluis is My Digital Move, die aan burgers toelaat hun domicilieadres en op termijn al hun contactgegevens in hun persoonlijke datakluis op te laden en na toestemming ter beschikking te stellen van derden. Bedrijven die van deze data gebruik willen maken, zijn zo verzekerd van de geldigheid en de juistheid ervan. Dit realisatieproject bevindt zich nog in de fase van analyse.

Excuseer me voor het uitgebreide antwoord, maar er beweegt ook veel op dat vlak.

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Minister-president, dank u wel. Het was een zeer omstandig antwoord. Waarvoor dank.

Ik had nog een hele reeks bijvragen voorbereid, maar die hebt u allemaal beantwoord. Neen, dat is niet waar. U hebt toch veel geantwoord.

Ik denk dat we inderdaad met die dataprivacyparadox aan de slag moeten. Het vertrouwen in de overheid om onze data bij te houden en daar nuttige dingen mee te doen, moet worden versterkt. Ik denk ook dat de periode van corona op zich ons een stap vooruit heeft gebracht, dat er steeds meer mensen de weg in de digitale wereld hebben gevonden en er steeds meer van zijn gaan gebruikmaken. Het is nu zaak om dat vertrouwen te versterken. Ik denk dat de beste manier om dat te doen, is om heel hard in te zetten op gebruiksvriendelijkheid. U hebt een heel aantal initiatieven opgesomd: de interconnectie tussen de verschillende overheden in dit land en werken via Mijn Burgerprofiel. Dat zijn allemaal zeer goede stappen om daartoe te komen.

Ik heb misschien nog twee kanttekeningen. U gaf het zelf al aan dat niet iedereen mee is in die digitale overheid. Er is altijd nog een deel van de bevolking – u hebt twee groepen genoemd – die wat minder mee zijn. Men kan er op twee manieren naar kijken: enerzijds moeten we ze verder de hand reiken om die overstap te maken en anderzijds moeten we toch ook het belang van de analoge dienstverlening blijven vooropzetten. Ik ben blij dat u bevestigt dat we als overheid ten dienste staan van iedereen, ook van degenen die nog niet op de digitale trein zijn gesprongen.

Daarnaast is er wat ook de Vlaamse Ombudsdienst in zijn jaarverslag 2021 heeft aangekaart, namelijk het fenomeen van phishing. Dat is een enorme aanslag op

dat digitale vertrouwen. Zeker als we die stap gaan zetten naar nog meer gebruiksvriendelijk maken van Mijn Burgerprofiel, dan is het risico niet denkbeeldig dat er wat pogingen zullen zijn om die gegevens te bekomen. Welke sensibilisering zal de Vlaamse overheid nog opzetten wat betreft die phishing? De Vlaamse Ombudsdienst heeft in zijn jaarverslag ook nog een aanbeveling gedaan en stelt voor aan de decreetgever om een sterkere verankering in het Bestuursdecreet op te nemen. Elke met Vlaams overheidsgeld gefinancierde digitale dienstverlening moet minstens bijkomend ontsloten worden via Mijn Burgerprofiel om zo een sterker digitaal merk te dienen. Wat is uw inschatting daarvan? Denkt u dat een verdere decretale verankering nog nuttig is of is het ondertussen een automatisme dat elke nieuwe digitale dienstverlening automatisch zal worden opgenomen in Mijn Burgerprofiel?

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Minister-president, dank u voor uw uitgebreide antwoord. U hebt zich daarvoor verontschuldigd, maar het antwoord is nodig. Ik vond het een zeer goed antwoord, een zeer uitgebreid en zeer duidelijk antwoord. U hebt in uw antwoord terecht de aandacht gevestigd op het feit dat iedereen mee moet zijn. Het digitaliseren van een aantal diensten biedt heel wat voordelen, zowel voor de burgers zelf maar zeker ook voor onze administraties. Die voordelen moeten we nog meer in de verf kunnen zetten. Maar u hebt ook aangehaald dat het gebruiksgemak nog verder omhoog moet gaan en we de analoge dienstverlening nog moeten blijven aanbieden.

Als we denken aan analoge dienstverlening, dan denken we vaak aan een oudere groep die tijdens de actieve carrière niet met digitale toepassingen in aanraking is gekomen. Maar zij zijn zeker niet alleen. Het gaat over kwetsbare groepen die we zullen moeten betrekken. Onder andere via de Digibanken, een initiatief van minister Crevits, wordt daar ook op ingespeeld. Het is veel breder dan die vaak gepercipieerde oudere groep. Wat ook opviel in deze Digimeter was dat Vlaamse jongeren niet meer mee zijn met het digitaal jargon, de taal daarrond, en dat het ook een zeer grote uitdaging is om de digitale vaardigheden van jongeren verder op te krikken. Dat is dan ook nog vooral gelinkt aan jongeren met een lagere sociaal-economische status. Minister-president, op welke manier wilt u ook de jongeren bereiken op het vlak van digitalisering?

Ik heb nog een zeer kleine vraag omdat u er zelf hebt aan gerefereerd, namelijk over uw boete die u vier keer hebt ontvangen. Een aantal maanden geleden waren er wel problemen met het feit dat sommige mensen hun boetes niet ontvingen. Zij hadden aangeduid dat ze alles digitaal wilden ontvangen, en hadden zonder het goed te weten geen e-mailadres opgegeven en kregen daardoor via de post enkel een herinnering, met een verhoging van het bedrag. Zijn al die problemen van de baan? Kunt u daar nog iets meer over zeggen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Coel, wat phishing betreft: in die campagne om het gebruik van Mijn Burgerprofiel te verhogen, gaan we ook aangeven wat de voordelen zijn en wat men moet doen om dat op een veilige manier te gebruiken. Dat zit daar dus in vervat.

Ik denk dat er geen decretale verankering nodig is voor verdere ontwikkeling. We hebben binnen de Vlaamse administratie – dat is misschien wat weinig aan bod gekomen – gedaan gekregen dat alle administraties voor digitalisering het principe toepassen van 'comply or explain'. We gaan er dus eigenlijk van uit dat iedereen, in de standaarden, in de standaardarchitectuur, in de standaard weblay-out van alles wat nieuw ontwikkeld wordt of van wat geüpdatet wordt, dat op die manier doet.

Er kunnen eventueel goede – dat is dan het ‘explaingedeelte’ – redenen zijn voor een of andere administratie om het anders te doen, maar dan zal die administratie dat moeten uitleggen. Dat is dus de werkwijze: voeg u naar de standaarden of kom het uitleggen, met een goede uitleg.

Mijnheer De Roo, ik ben eigenlijk die fase al lang voorbij van te zeggen dat de mensen die niet mee zijn in de digitalisering de oudere mensen zijn. Ik zie genoeg voorbeelden van ouderen die goed opgeleid zijn in seniorenclubs en dergelijke, waar heel veel inspanningen gebeuren rond digitalisering. Er zijn ook andere mensen die, om heel uiteenlopende redenen, achterblijven. Ik denk aan mensen die totaal geen voeling hebben met technologie. Dat zijn daarom geen idioten. Die bevolkingsgroep is, denk ik, bij de senioren veel smaller geworden. Maar maatschappijbreed gaat die natuurlijk ruimer dan alleen de senioren. Daarom zetten we in op verschillende fronten, zoals lokale besturen en onderwijs. U vroeg hoe we de jongeren bereiken, dat gebeurt dus via onderwijs. Mijn collega, Ben Weyts, heeft een hele actie rond digitalisering en het bijbrengen van digitale skills in het onderwijs. U verwijst terecht naar collega Crevits, die dat onder andere doet via VDAB voor mensen die geen werk hebben. Er lopen dus projecten op heel wat domeinen, samen met de lokale besturen.

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Dank u, minister-president. Ik denk dat het heel verstandig is dat u met de promotiecampagne voor de app ineens ook de sensibilisering rond phishing meeneemt. Digitalisering is onontbeerlijk voor een slagkrachtige en efficiënte overheid. Ik denk dat we in Vlaanderen op de juiste weg zijn. We moeten wel aandacht hebben voor valkuilen als digitale ongeletterdheid en phishing, maar u neemt acties inzake beide uitdagingen. Ik ben dus zeer tevreden met uw antwoord. We volgen dit verder op.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Dank u voor uw bijkomende antwoord, minister-president. Op de vraag over de boetes hebt u niet geantwoord, maar die informatie krijg ik zeker nog wel eens.

Minister-president Jan Jambon: Die kwestie van de boetes is in orde.

Stijn De Roo (CD&V): Dat korte antwoord is zeer goed.

Ik wilde nog zeggen dat de Digimeter en de resultaten daarvan vooral ook aantonen dat de projecten van de Vlaamse overheid die in de steigers staan een echte noodzaak hebben. Het vertrouwen van de burger moet verder omhoog. Er moet meer transparantie zijn. De Vlaming moet beter geïnformeerd zijn. Ik kijk dus ook wel uit naar de acties en de campagnes die de komende maanden in de steigers staan. De frustraties waarvan sprake moeten eruit. De diensten moeten de data effectief laten lopen en dat ‘only once’-principe zoveel mogelijk uitdragen. Ook de nieuwe processen, zoals die datakluisen, moeten we snel implementeren en snel uitrollen, zodat iedereen daarvan gebruik kan maken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de score van Vlaanderen in de Digital Economy and Society Index 2021 – 2635 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Minister-president, de Vlaamse Regering heeft de ambitie om aan te sluiten bij de Europese top op het vlak van digitalisering. De Europese Commissie gebruikt de Digital Economy and Society Index (DESI) om de voortgang naar een digitale samenleving te kunnen meten.

We staan nu op de dertiende plaats in de rangschikking en naderen qua score dichterbij de Europese top vijf. We vergroten ook onze voorsprong ten opzichte van het Europese gemiddelde.

Initiatieven zoals het relanceplan Vlaamse Veerkracht en Vlaanderen Radicaal Digitaal zullen de komende jaren bijdragen tot die ambitie. Maar ook andere landen zitten niet stil, waardoor rusten op onze lauweren onvoldoende zal zijn om de kloof met de top vijf te overbruggen.

Ik heb de volgende vragen voor u, minister-president. Hoe evalueert u de meest recente DESI-score van Vlaanderen?

Op welke manier wilt u de kloof met de Europese digitale koplopers overbruggen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: In opdracht van het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid is eind 2021 inderdaad opnieuw een onderzoek uitgevoerd naar het presteren van de Vlaamse digitale overheid als een onderdeel van de meer omvattende DESI, het instrument van de Europese Commissie om de voortgang naar een digitale samenleving te kunnen meten. In dat onderzoek werd gefocust op het aspect 'digitale publieke diensten'. We kunnen de DESI niet zomaar bekijken. We moeten de DESI-parameters op de Vlaamse context toepassen.

Het verheugt me dat uit dit onderzoek blijkt dat de Vlaamse digitale overheid beïndrukkend inloopt op de Europese koplopers en dat ook onze kloof met het Europese gemiddelde groter wordt. Vlaanderen beweegt dus versneld weg uit het Europese peloton van de digitale overheid. We staan weliswaar nog op dezelfde dertiende plaats als vorig jaar. De punten zijn beter in de zin dat we dichterbij de top komen, maar in de ranking blijven we op die vermaledijde dertiende plaats staan. Maar ik verheug me erover dat we op Europees vlak toch nog altijd bovengemiddeld blijven scoren. We staan trouwens vijf plaatsen hoger dan België.

Uit het onderzoek blijkt dat als gevolg van de COVID-19-crisis het gebruik van de diensten van de Vlaamse digitale overheid flink is toegenomen. Twee op de drie Vlaamse internetgebruikers hebben nu online contact met de overheid. Al voor driekwart van die diensten kunnen burgers en ondernemers erop rekenen dat de overheid hun gegevens optimaal hergebruikt en dat ze niet vraagt wat ze al weet. Ik zal nu de inspanningen op het vlak van digitale inclusie intensiveren om alle burgers aan boord te krijgen.

Ook blijkt dat de online beschikbaarheid van de Vlaamse overheidsdienstverlening, het 'digital first'-principe, verder toeneemt. Zo kunnen burgers steeds vaker terecht bij het digitale (gemeente)loket en hoeven ze niet meer in persoon naar een loket te komen. Voor ondernemers staan we het verst: zij kunnen nagenoeg alle diensten die voor hen bestemd zijn, volledig online doorlopen. Ik zal in de toekomst werk maken van nog meer geïntegreerde digitale diensten met de lokale overheden.

Ik heb al meermaals de ambitie uitgesproken om voor het einde van deze regeerperiode aansluiting te vinden bij de Europese top vijf op het gebied van digitale

publieke diensten. Dit onderzoek toont duidelijk aan dat onze vele digitaliserings-inspanningen voor de Vlaamse overheid zeker hun vruchten afwerpen en dat we die inspanningen vast en zeker moeten volhouden.

Dan is er uw vraag hoe we die kloof met de Europese digitale koplopers willen overbruggen. Ik heb ervoor gezorgd dat de Vlaamse overheid de laatste jaren niet heeft stilgezeten in haar digitaliseringsinspanningen. Zo werd in 2020 het relanceplan Vlaamse Veerkracht gestart, waarin digitale transformatie een van de speerpunten is. Ook lopen eerder gestarte initiatieven door, zoals het Vlaanderen Radicaal Digitaal 2- investeringsprogramma, waarvan we in de toekomst ongetwijfeld verder de vruchten zullen plukken.

Om nog beter te scoren op de DESI-dimensie 'digitale publieke diensten' en de kloof met de Europese digitale koplopers te overbruggen, zal ik de volgende algemene acties en initiatieven ondernemen. Ik zal het gebruik van de digitale overheid stimuleren door verder in te zetten op het gebruik van authentieke gegevensbronnen en op de drie voornaamste e-loketten, namelijk die voor burgers, ondernemingen en verenigingen, om gebruiksvriendelijke dienstverlening mogelijk te maken. In de digitale dienstverleningsstrategie voor de Vlaamse overheden die het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid net heeft goedgekeurd, staan gebruiksvriendelijkheid en digitale inclusie centraal.

Voorts zal ik het aanbod van de digitale overheid verhogen door verder in te zetten op de interbestuurlijke samenwerking tussen de verschillende Vlaamse overheden om de digitale dienstverlening end-to-end aan te pakken. Ik zal daarbij bijzondere aandacht hebben voor de grensoverschrijdende dienstverlening. Door de Single Digital Gateway-verordening zijn we verplicht die te ondersteunen tegen eind 2023. Het is bovendien mooi meegenomen dat dat soort dienstverlening in het bijzonder doorweegt in de DESI-evaluatie.

Ik zal ook blijven inzetten op het versterken van het Vlaams open data-aanbod, vermits dat de motor is voor alle digitaliseringsinitiatieven. Bovendien is een versterking van het open data-aanbod iets wat doorweegt in de DESI-evaluatie. Zo zal ik in 2022 de bestaande Datavindplaats laten uitbreiden met bijkomende functionaliteiten om onze open data makkelijker vindbaar te maken. Ik zal ook de socio-economische impact van het (her)gebruik van open data in Vlaanderen opnieuw laten onderzoeken en dat verder stimuleren.

Ten slotte zal ik ook gerichte acties ondernemen om de specifieke digitale diensten die in het DESI-onderzoek geëvalueerd worden verder te verbeteren. Een aantal DESI-parameters kan met een paar administratieve handelingen worden verricht. Die brengen niet veel bij voor de burger en vergen niet veel inspanningen, maar verhogen wel onze plaats in de ranking. Dat is een beetje de marketingzijde van de zaak. Als je stijgt in de ranking, is dat een goede zaak. We zullen nagaan hoe we die quick wins snel kunnen realiseren.

De Europese top vijf, met name Estland, Denemarken, Finland, Malta en Zweden, biedt veel inspiratie en toont de innovatieve mogelijkheden van de digitale overheid. Tegelijkertijd heeft Vlaanderen zijn eigen unieke context. Ik zal het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid vragen daarmee rekening te houden bij zijn verdere initiatieven op het vlak van de overheidsdigitalisering.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Minister-president, dank u voor uw duidelijke antwoord. Dat laaghangend fruit moeten we zeker plukken als dat weinig inspanning vraagt en het toch een betere marketing geeft op het vlak van de ranking. Dan moeten we dat zeker doen.

Ik vond de opbouw in uw antwoord ook goed, met de drie acties die u hebt aangehaald. Vooral de derde actie, het opendata-aanbod, is iets waar nog heel wat winsten te boeken vallen, en vooral het beter ontsluiten zodat iedereen weet dat die data er zijn. Dat kan ook een motor zijn voor innovatie om onze data-economie verder op gang te trekken, iets waar we in Vlaanderen een aantal zeer sterke bedrijven in hebben, Europese spelers maar zeker ook wereldspelers, die daarmee aan de slag kunnen.

De top vijf is een zeer hoge ambitie op het vlak van de digitale diensten. Ik hoop dat u erin slaagt om die ambitie waar te maken.

Ik heb geen bijkomende vragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Anke Van dermeersch aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het Toekomstverbond en het ontbrekende budget van 4 à 5 miljard euro – 2391 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Van dermeersch heeft het woord.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Het verslag van het Rekenhof bij de tweede voortgangsrapportage over de uitvoering van het Toekomstverbond heeft mij een beetje bezorgd gemaakt over de financiering van het project en de weerslag daarvan op de Vlaamse begroting.

Het Rekenhof raamt de nodige bijkomende middelen op 4 à 5 miljard euro, weliswaar in de tijd gespreid. Het Hof merkt ook op dat er een gebrek is aan transparantie en aan een duidelijke weergave van de budgettaire impact voor de komende jaren.

Ik heb daar ook al vragen over gesteld aan de schepenen bevoegd voor financiën en haven, want er zijn blijkbaar ook budgetten gebruikt door de havenschepen in Antwerpen. Ik was toch eventjes bezorgd. Daarom zou ik een aantal vragen willen stellen. Ze zijn weliswaar gedetailleerd.

Het taakstellend budget werd momenteel bepaald op 3,691 miljard euro. Er werd 700 miljoen euro toegevoegd, maar dat is dan voor de leefbaarheidsprojecten. Het taakstellend budget is gesteund op het prijspeil van januari 2019. Intussen zijn er, zoals iedereen weet, prijsstijgingen geweest in de bouwsector. Mogelijk is dat budget dus achterhaald. Dan zou ik graag weten hoe de Vlaamse overheid die prijsstijgingen gaat opvangen. Wordt er gedacht aan een verhoging van het taakstellend budget? Zo ja, in welke mate en hoe zal dat dan verrekend worden in uw begroting?

Dan wilde ik graag het volgende weten met betrekking tot de belangrijke uitgaven van de nv Leefbaar Antwerpen door Innovatie en Samenwerken (Lantis), die het voor haar rekening moet nemen en dus zelf financieren. De nv Lantis heeft momenteel als enige inkomsten tolheffingen voorzien op de Liefkenshoektunnel. Die bedragen nu ongeveer 30 à 40 miljoen euro per jaar. Dat is onvoldoende. De Vlaamse overheid is de enige aandeelhouder van de nv Lantis. Hoe denkt de Vlaamse overheid die financiering op te vangen? Gaat men hogere tolheffingen eisen misschien? Ik weet het niet. Er kan eventueel ook een kapitaalverhoging komen. Maar zijn daar dan middelen voor voorzien of zullen die voorzien worden in de meerjarenraming? Gaat men eventueel een toelating geven aan de nv Lantis

om een lening aan te gaan? Welke bijkomende lening zou dat dan zijn? Zou die dan eventueel door het Vlaamse Gewest verstrekt worden? Dat zijn dus een aantal vragen over de uitgaven die Lantis moet doen.

In het kader van het leefbaarheidsproject werd er 1,25 miljard euro voorzien, waarvan 1 miljard euro uit het Overkappingsfonds. Dat fonds had op 31 december 2021 279 miljoen euro in kas, waarvan 44,2 miljoen euro aangewend. Het Rekenhof heeft opgemerkt dat er geen vereffeningskredieten voorzien zijn.

Binnen het luik leefbaarheidsprojecten, dat 1,25 miljard euro groot is, is er ook nog 250,3 miljoen euro die afkomstig zou moeten zijn van de stad Antwerpen en het Havenbedrijf. Respectievelijk zou dat voor de stad Antwerpen 107,5 miljoen euro zijn en voor het Havenbedrijf 142,8 miljoen euro. Nu blijkt uit het verslag van het Rekenhof dat het Havenbedrijf zijn aandeel van 142,8 miljoen euro niet zal aanwenden voor de financiering van leefbaarheidsprojecten, maar wel voor de financiering van de Royerssluis, plus nog eens 41,3 miljoen euro wegens de gekozen variant voor een performante binnensluis. Toen ik daar de schepen van haven over aansprak, viel die een klein beetje uit de lucht. Ik had echt het gevoel dat men niet goed rekent wat dat allemaal gaat kosten en vroeg mij af of men die budgetten wel onder controle houdt in Antwerpen. Daarom richt ik mij ook tot vandaag. Ik heb de schepen van mobiliteit er ook over ondervraagd. Die zei op de gemeenteraad van 29 maart 2022 dat de Vlaamse overheid het bedrag dat nu gebruikt wordt voor die Royerssluis, zal bijpassen. Ik vond dat verwonderlijk. Daarom heb ik deze vragen aan de Vlaamse overheid en aan u in het bijzonder, minister.

Kunt u bevestigen dat de Vlaamse Regering 142,8 miljoen euro zal bijpassen in het budget voor het Toekomstverbond, dat nu gebruikt wordt voor de financiering van de Royerssluis? Hoe zullen deze vastleggingen vereffend worden? Zijn er bijkomende kredieten bij de opmaak van de begroting? Zullen die dan gecompenseerd moeten worden bij de reguliere kredieten voor Mobiliteit en Openbare Werken om dat budgettair neutraal te houden? Of hoe gaat dat in zijn werk? Hebt u eventueel een timing? Als er een vastleggings- en vereffeningskalender is voor deze kredieten, had ik dat ook graag geweten.

Voor het haventracé en de modal shift wordt uitgegaan van een aanrekening op de begrotingskredieten. Zijn hiervoor al voorzieningen opgenomen in de meerjarenraming? Zo ja, welke? En voor welke bedragen? Welk departement of agent-schap?

Ik had ook graag het volgende geweten in verband met de initiële meerjarenraming. We zijn erop teruggekomen, u had toen slides gegeven. Op 28 oktober 2021 had u bij de documenten die u ingediend hebt in het Vlaams Parlement een tabel gestoken. Nadien hebt u een nieuwe tabel bezorgd in slides. De impact op de meerjarenbegroting voor de schuld was dat. Ik heb dat toen ook uitgelegd. Ik dacht toen dat er twee regels bij elkaar genomen waren, namelijk het ESR-9 Lantis (Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen) en de bouwkosten Oosterweel. In de correctie schuldevolutie – die slides die u toen gaf – van 9 november 2021, die dus de stukken van de initiële meerjarenraming met de tabel van 28 oktober 2021 moest rechtzetten, bleef toen nog één lijn over: Oosterweel, namelijk 125 miljoen euro begrotingsopmaak 2022. Dat evolueerde dan in de tijd tot 2026 naar 500 miljoen euro.

De laatste lijn komt overeen met de in het financieel plan van Lantis voorziene opnames van Lantis van de lening van de Vlaamse overheid. Het is dan zo dat de meerjarenraming, die voorziene bedragen, een opname van een lening zou zijn voor 3,6 miljard euro. Dat is mijn vraag, dat weet ik dus niet. Betekent dit dat deze middelen worden aangewend voor de financiering van het taakstellend budget? Of betekent dit dat er geen voorziening is in de meerjarenraming voor opnames door

Lantis voor bijkomende werken? Is het, gelet op de opmerkingen van het Rekenhof, dan niet aangewezen om in de meerjarenraming te voorzien in kredieten voor de bijkomende uitgaven van het Oosterweelproject? Gaat u, als minister van Financiën, ervan uit dat de bijkomende kredieten voor Oosterweel binnen de kredieten Mobiliteit en Openbare Werken gevonden moeten worden en gecompenseerd worden, zodat het allemaal neutraal blijft?

In de initiële meerjarenraming was, zoals ik al zei, de lijn van de bouwkosten Oosterweel opgenomen. Is het niet aangewezen om dat in de meerjarenraming opnieuw te doen in twee regels? Volgens mij is dat veel duidelijker. Het gaat om een samentrekking die niet correct is. Ik heb dat toen ook al uitgelegd. Is het budgettair niet aangewezen om dat onderscheid te blijven maken tussen de opnames van de lening van 3,6 miljard euro en de andere kredieten?

Is het niet aangewezen om een voorziening aan te leggen voor een mogelijke kapitaalsverhoging die volgens mij nodig zal zijn bij Lantis?

Dat zijn een hele hoop vragen die ik me stelde naar aanleiding van de tweede voortgangsrapportage. Mijn verbazing nam nog toe toen ik daarover aan de schepenen bevoegd voor haven en mobiliteit in Antwerpen de nodige vragen stelde.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Ik dank u voor uw vragen, mevrouw Vandermeersch. Het is natuurlijk hier dat het budget in de gaten moet worden gehouden. Ik zal proberen om u daarop de juiste antwoorden te geven. Ik heb daarvoor input mogen ontvangen van de bevoegde minister voor Lantis, collega Peeters. Ze moet in de eerste plaats haar budgetten opvolgen. We proberen daar meer op te werken. Het is een uitzonderlijk groot project, maar het idee is dat iedereen zijn eigen broek ophoudt. Het is een verantwoordelijkheid die bij de bevoegde minister ligt.

Het klopt dat er momenteel een sterke inflatie is. Het taakstellend budget wordt geïndexeerd zodat het de werkelijke evolutie van de bouwkosten volgt, voor zover die indexatie niet meer bedraagt dan 2 procent per jaar en ook het stijgingspercentage in het opbrengstenmodel niet overschrijdt.

Zoals aangegeven in het verslag over de uitvoering van het Toekomstverbond voor bereikbaarheid en leefbaarheid van 24 maart 2022, worden op dit ogenblik de bouwkosten geraamd op 4.228.000.000 euro – dat is al een pak meer dan het bedrag waar u naar verwees – en vallen die binnen het voorziene samengevoegde taakstellend budget.

Een van de voornaamste conclusies in het verslag was dat alle contracten binnen de vooropgestelde kaders aan de aannemers kunnen worden toegewezen mits de streefdoelkosten voor de loten 3A en 3B worden gerespecteerd. Er blijft dan nog 163 miljoen euro over in het taakstellend budget om tegenvallers op te vangen. Daar is nog een marge.

Het is een moeilijk systeem en een beetje technisch, maar ik probeer het u eenvoudig uit te leggen. De contractvormen 3A en 3B en het bijgestelde contract Linkeroever stimuleren samenwerking en hebben voldoende incentives en controlemechanismen om het gedrag van de aannemers te sturen. Ze bieden de beste garanties op een uitvoering binnen de vooropgestelde kaders. Al die contractvormen kunnen flexibel omgaan met scopewijzigingen. Voor diegenen die er al in de vorige legislatuur bij waren: we hebben het daarover gehad in het kader van de publiek-private samenwerking (pps)-gesprekken. Er zijn contracten met een gedeelde verantwoordelijkheid tussen de aannemer en opdrachtgever. Dat is blijkbaar een Engels model.

De contractvormen Scheldetunnel en VTTI worden klassiek gemanaged waardoor het risico op meerwerken en conflicten tijdens de uitvoering groter is. Samen met de opdrachtnemers werken we in dat kader aan een meer sluitende businesscase.

Opgetreden of in scope omgezette projectgebonden risico's worden in eerste instantie maximaal gefinancierd binnen de voorzieningen van het taakstellend budget. Dat stimuleert proactief beheer en verantwoordelijkheid bij Lantis. Zij nemen dat uitdrukkelijk op. Op dit ogenblik is er nog 163 miljoen euro beschikbaar binnen het taakstellend budget om de normale projectrisico's op te vangen. Op basis van onze huidige inschatting van de risicoprovisie kunnen we het saldo van 437 miljoen euro aan risicoprovisie opvangen binnen het financieel model zonder de robuustheid aan te tasten. Dat blijft vooralsnog overeind.

Minister Peeters staat ervoor in om de nodige middelen vrij te maken vanuit de Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)-budgetten opdat Lantis zijn taken kan vervullen. Het laatste politiek stuurcomité heeft bovendien aan Lantis de opdracht gegeven om andere financieringsmogelijkheden te onderzoeken. Daarover zou in het najaar meer duidelijkheid moeten zijn.

Het is heel eenvoudig: er is nog die marge voor wat vandaag in uitvoering is en ook beslist is. Zoals gezegd wordt er aan Lantis gevraagd om te kijken naar andere financieringsmogelijkheden en binnen het taakstellend budget het businessmodel dat draait om die toelinkkomsten te onderzoeken.

Wat u zei over de prefinanciering van de Royerssluis, kan ik bevestigen. Zoals opgenomen in de overeenkomst houdende de afspraken inzake investeringen in flankerende maatregelen en stedelijke leefbaarheidsprojecten naar aanleiding van het project Oosterweelverbinding, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 juni 2018, heeft het Havenbedrijf Antwerpen zijn bijdrage van 142,8 miljoen euro aangewend als prefinanciering voor de Royerssluis. Conform de overeenkomsten worden ten belope van de geprefinancierde bedragen dan de verbintenissen van die partij overgenomen door het Vlaamse Gewest en voorzien vanuit de overkappingsruiter. Ze schieten dus voor.

De financiering van de leefbaarheidsprojecten loopt via de overkappingsruiter. Jaarlijks worden de onbenutte vastleggingskredieten van MOW daarin opgespaard.

De vastleggingen worden opgenomen bij de betreffende entiteiten – Lantis, het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) en De Vlaamse Waterweg – op het moment dat de engagementen worden aangegaan. De vereffeningen gebeuren in functie van de voortgang van de projecten en worden dan jaar per jaar vanuit het overkappingsfonds voorzien. Op die manier wordt er jaarlijks correct aangerekend, zoals ook gevraagd door het Rekenhof.

Indien de vastleggingskredieten van MOW niet naar de overkappingsruiter waren gegaan, zouden deze bij MOW zijn ingezet voor andere projecten of in onderbenutting gegaan zijn. Door de overkappingsruiter wordt dit budget dus ingezet voor de leefbaarheidsprojecten. In dat opzicht betreft het dus kredieten die in de praktijk vanuit MOW gecompenseerd zijn. Ze krijgen in de begroting een bedrag toegewezen. Het bedrag daarvan dat ze niet gebruiken – wat niet de bedoeling is – gaat in onderbenutting. Nu steken we het, in plaats van in onderbenutting, in die overkappingsruiter. Dat is dus wel degelijk een compensatie op de middelen van MOW.

Er is een voorziene kalender voor de vastleggingen en vereffeningen per leefbaarheidsproject, waarbij de vastleggingen – de engagementen – al grotendeels genomen werden voor de projecten die al in uitvoering zijn. De vereffeningen worden voorzien tot en met 2030 en vorderen in functie van de voortgang van de projecten.

Wat het Haventracé betreft: zoals aangegeven in het verslag over de uitvoering van het Toekomstverbond voor bereikbaarheid en leefbaarheid van 24 maart 2022 keurde de Vlaamse Regering op 11 december 2020 de startbeslissing voor het complex project Oostelijke Verbinding goed. Conform de procedure van complexe projecten, bevindt het project zich momenteel in de onderzoeksfase. Het doel van deze onderzoeksfase is om te komen tot een voorkeursbesluit. Een eerste mijlpaal die daarbij zal worden genomen, is de opmaak van een alternatievenonderzoeksnota.

De vooropgestelde timing van de finalisering van de alternatievenonderzoeksnota is oktober 2022. De doelstellingen en ambities van het complex project en de te maken keuzes worden de komende twee jaar besproken in de werkbankformule, onderzocht door het externe studieteam en vervolgens verankerd in een formeel voorkeursbesluit.

Het proces dat we de komende jaren samen verder gaan voeren, het onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek en het voortschrijdend inzicht dat daarmee gepaard gaat, maakt dat we stap voor stap verder bouwen aan een draagvlak voor het op te bouwen voorkeursbesluit. Op dat moment zal er ook meer duidelijkheid zijn over de financiering en de spreiding ervan in de tijd.

Op tijd en stond zullen de benodigde budgetten dan door mijn collega bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken ingepast moeten worden in het geïntegreerd investeringsprogramma (GIP) MOW. Hetzelfde geldt voor de modalshiftprojecten, waarvoor de afgelopen en komende jaren ook reeds budgetten zijn opgenomen in het GIP MOW.

De meerjarenraming houdt inderdaad rekening met de 3,6 miljard euro – te indexeren – als opname van de lening ter financiering van het taakstellend budget. In de meerjarenraming van Lantis wordt een onderscheid gemaakt tussen de opnames van de lening en andere kredieten.

De extra lijn bouwkosten Oosterweel, waarnaar u verwees, met die slides, die voorzien was in de initiële meerjarenraming, was een dubbeltelling – ik dacht dat we dat indertijd al uitgeklaard hadden – want die zat ook al op de lijn Lantis en is er daarom uitgehaald.

Zoals ik daarnet antwoordde, staat collega Peeters ervoor in om de nodige middelen vrij te maken vanuit de MOW-budgetten opdat Lantis zijn taken kan vervullen en kunnen andere pistes onderzocht worden tegen het najaar.

De voorzitter: Mevrouw Van dermeersch heeft het woord.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Minister, dank u voor de antwoorden die u mij gaf. Ik ben een beetje meer gerustgesteld dan dat ik was op de gemeenteraad in Antwerpen. Het is inderdaad een zeer groot project. We gaan al van 3,9 miljard euro naar 4,238 miljard euro. Ik denk dat we nog veel hoger gaan eindigen, maar het is belangrijk dat u de budgetten goed in het oog houdt. Ze zitten inderdaad verspreid. Minister Peeters heeft een hele grote sleutel tot het project in handen. Dat moet u goed opvolgen. Ik heb de indruk dat u dat zo goed mogelijk probeert te doen.

Ik vrees dat een index van 2 procent voor het opvangen van prijsstijgingen niet genoeg zal zijn, maar het is in ieder geval toch al iets.

Het taakstellend budget waarbij de contracten 3A en 3B uiteindelijk nog niet zo groot zijn en er toch nog een marge overblijft van 163 miljoen euro, wat helemaal niet zoveel is, maar toch een marge is, heb ik begrepen in de uitleg die u gaf bij

mijn vraag. Dat is onvoldoende maar toch in de goede richting, hoop ik. Het moet in de toekomst zeker in het oog worden gehouden.

Er zijn een aantal dingen waarvan u zegt dat we nog in lopende zaken zijn. De andere pistes die worden onderzocht voor de nv Lantis om te zorgen dat er voldoende financiering is: die nota wacht ik af. In het najaar zou die er moeten zijn. Ik ben vol verwachting wat daar eventueel uit zal komen en welke maatregelen u zult nemen om de financiering op peil te houden en op te vangen als Vlaamse overheid, en om eventueel in de meerjarenraming middelen te voorzien voor een kapitaalsverhoging, die volgens mij nodig zal zijn.

Ik heb begrepen wat de schepen van mobiliteit wist te vertellen en de havenscheppen helaas niet, namelijk dat het Vlaamse Gewest zou tussenkomen voor wat betreft de 142,8 miljoen euro die eigenlijk beloofd was voor het project en nu gebruikt wordt voor de Royerssluis. U als woordvoerder van het Vlaamse Gewest zegt dat het inderdaad via de overkappingsruiter MOW al deels in acht is genomen en dat op die manier het Vlaamse Gewest die verantwoordelijkheid op zich neemt. Als men rekent op 250,3 miljoen euro van zowel de stad Antwerpen als het Havenbedrijf, en het Havenbedrijf dan plots iets anders doet, dan kunt u begrijpen dat ik ongerust was dat men zegt dat dat in orde komt en dat Vlaanderen zal bijpassen. Maar als u dat zegt, en uw rekeningen kloppen en u krijgt die financiering en begroting daarmee rond, dan is het voor mij goed.

Wat het complex project Oostelijke Verbinding betreft, kijk ik uit naar de onderzoeksnota die we in oktober zouden moeten krijgen. Dat zou ons een heel stuk verder op weg zetten want het Haven tracé zal natuurlijk een heel grote hap nemen uit het budget dat is voorzien. Dat is een van de redenen waarom wij als het Vlaams Belang denken dat de kostprijs van de uitvoering van het hele project van het Toekomstverbond toch wel veel duurder zal zijn dan 4 miljard euro en dat er inderdaad, zoals het Rekenhof raamt, nog aanzienlijke budgettaire middelen zullen moeten worden bijgestoken om het project volledig rond te krijgen.

Tot slot ben ik nog altijd niet overtuigd van de rechtzetting die u hebt gedaan naar aanleiding van de initiële meerjarenraming en de slides. Ik blijf erbij dat de lijn bouwkosten Oosterweel die u in de rechtzetting in één lijn hebt geschreven, gewoon een samentrekking is van de lijn ESR 9 Lantis en de lijn in de tabel in de documenten die u indiende van bouwkosten Oosterweel. Dat ziet u met name aan de begrotingsaanpassing 2020-2021. Daarin is gewoon 146 miljoen euro verschoven naar de lijn ESR 9 Lantis, en al de rest is op de lijn ESR 9 Lantis blijven staan. U hebt die twee tabellen samengevoegd op de manier waarop in de begrotingsaanpassing 2020-2021 het enige getal naar boven is geschoven in die tabellen bij ESR 9 Lantis. Ik denk toch nog altijd, ook al hebt u het uitgelegd, dat het niet klopt en dat het twee verschillende lijnen zouden moeten blijven in de meerjarenraming.

Ik ben benieuwd wat we op ons bord krijgen op het einde van dit jaar, of misschien nu al naar aanleiding van een aanpassing want ik denk dat er ergens een rekenfout in zit. Ik blijf daarbij. Ik vrees dat op die manier ook het budget iets meer naar omhoog zal gaan.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, ik wil er een puntje uithalen zodat ik het goed begrepen heb en het voor mij duidelijk is. U zegt dat er op het laatste politieke stuurcomité aan Lantis is gevraagd om 'andere financieringspistes' te onderzoeken. Is dat dan binnen het taakstellend budget of daarbuiten? Kunt u dat wat concreter maken, want ik vind dat nogal vaag, 'andere financieringsmechanismen'.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mevrouw Van dermeersch, ik denk niet dat u bijkomende vragen gesteld hebt. Ik ben het helemaal met u eens dat we dit in de gaten moeten houden. Het is natuurlijk ook mijn bedoeling om dat van dichtbij in de gaten te houden.

Ik wil nog twee zaken opmerken. Eerst en vooral denk ik dat het maatschappelijk draagvlak voor een dergelijk project op dit moment uitzonderlijk groot is. Dat hebben we ook gemerkt. Maar er zijn nu andere problematieken waarover ik mij niet uitspreek omdat ik daar niet rechtstreeks voor bevoegd ben. Maar het lijkt mij duidelijk, in de reacties daarop, dat het draagvlak nog altijd zeer groot is. Iedereen wil dit project doen slagen.

Ten tweede: als ik 's avonds ga slapen, droom ik van een wereld waarin elke minister voor elk project waarmee hij bezig is tot twee cijfers na de komma kan doorgeven wat dat precies zal kosten en dat er geen enkele rimpeling is die aan die cijfers ook maar enig verschil kan teweegbrengen. Dan kan ik die cijfers in een tabel zetten, alles uitrekenen en dan is dat allemaal klaar. Dat zou fantastisch zijn. Ik val elke avond met een glimlach in slaap als ik daaraan denk. Maar laten we realistisch zijn: zo draait de wereld niet. Er zijn een paar mensen in het Kremlin die plotseling beslissingen nemen, er zijn ziektes die uitbreken en weet ik veel wat nog allemaal. Dat is ook zo bij zo'n bouwproject. Iedereen die thuis al eens een verbouwing gedaan heeft, weet dat. Ik heb jarenlang de andere kant meegemaakt want ik ben de zoon van een aannemer, die dan moest uitleggen waarom er bijkomende kosten waren. Zeker voor een project met een dergelijke omvang is dat normaal.

Mijnheer Rzoska, daarmee antwoord ik ook op uw vraag: dat is niet gespecificeerd. Ik heb gezegd dat de projectgebonden risico's worden opgevangen binnen die risicoprovisie. Daarvoor dient die 163 miljoen euro. Maar er zijn ook niet-projectgebonden risico's. We zullen bijvoorbeeld nog zien wat het PFOS-verhaal zal kosten. Ook daarvoor zullen we dan een financiering moeten hebben. Het is de bedoeling om dan te bekijken hoeveel marge we hebben binnen het financieel model dat vandaag gebruikt wordt voor het financieren van niet-gespecificeerde bijkosten. Dat is het punt.

Maar ik ga hier niet de illusie wekken dat we als overheid of als ingenieurs of aannemers perfect kunnen aangeven: dit is waaraan we beginnen, dit zijn de risico's, dat zijn de problemen die we nog gaan tegenkomen en dat gaan daarvan de kosten zijn. Het is trouwens zeer boeiend om eens te gaan kijken wat voor gigantische werken dat zijn, los van de vragen over leefbaarheid en dergelijke. Puur technisch is dat ongelooflijk, met bijvoorbeeld dampalen die 50 meter diep moeten zitten, met daarnaast nog scheepvaart. Dat toont aan waarom de onvoorspelbaarheid van de kosten heel begrijpelijk is.

In elk geval moeten we dat zeer goed in de gaten houden. Ik ga niet de illusie wekken dat we nu perfect kunnen aangeven op welke bedragen dat alles gaat neerkomen. Maar het is een constante zorg om dat van dichtbij op te volgen, daarover zijn we het absoluut eens.

De voorzitter: Mevrouw Van dermeersch, mag ik u vragen, ook uit respect voor onze verslaggevers, het aantal cijfers in uw vraagstelling te beperken? U hebt zoveel cijfers opgenoemd dat, als ik er nog maar aan zou denken daarvan een verslag te moeten maken, ik er al minstens drie keer naast zou zitten. Ik denk dat het fragment zes keer bekeken moet worden om alle cijfers en verwijzingen correct op te nemen. Ik probeer zoveel mogelijk vragen onverkort door te laten gaan naar de commissie. Ik denk dat de collega's niet te klagen hebben over het aantal afgekeurde vragen. Maar ik zou toch willen vragen om dit soort vragen eerst in te

dienen als schriftelijke vraag. Daar staat ook een termijn op waarbinnen geantwoord moet worden. Dan kan het echte politieke debat hier in de commissie plaatsvinden. Dat maakt het voor ons allemaal, en zeker ook voor onze diensten, een stuk eenvoudiger.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Ik ben heel terughoudend om vragen om uitleg te stellen omdat ik de neiging heb om alles tot twee cijfers na de komma juist te zetten. Maar ik geef de heer Van Den Abbeele ook vaak nota's en zelfs foto's van mijn gekribbel. Maar ik zal me proberen te beperken. Maar net als de minister droom ik ook van een wereld waarin alles tot twee cijfers na de komma voorspeld kan worden.

De voorzitter: Ik heb het volste respect. Het is ook mijn taak als voorzitter om u als parlamentslid te ondersteunen in uw taak van controleur van de uitvoerende macht. Maar ik wil u uitnodigen om te proberen het debat zelf tot de politieke essentie te beperken, eerder dan een discussie te hebben over punten en komma's.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stijn Bex aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de fiscale voordelen voor pick-uptrucks – 2642 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de fiscale voordelen voor pick-ups – 2643 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Als ik u hoor, voorzitter, snap ik waarom Bart De Wever u graag als rechterhand wilde om de boel wat in toom te houden bij de N-VA. Ik zal alleszins proberen om mijn vraag iets in te korten.

In België zijn er 41,3 pick-ups per 100.000 inwoners. Nederland heeft er 3 per 100.000 inwoners, Frankrijk 16,1 en Duitsland 21,9. Nederland is wat platter dan ons land, maar in Frankrijk en Duitsland is het terrein soms wat uitdagender. Er is niet echt een goede reden waarom er hier meer pick-ups rijden dan in die buurlanden, behalve dat er een ongelooflijk fiscaal voordeel is. Dat heeft ervoor gezorgd dat Vlaanderen ondertussen meer dan 36.000 pick-uptrucks telt. Daarvan is ongeveer 60 procent ingeschreven op naam van particulieren. Dat aantal blijft jaar na jaar stijgen. Nochtans stoten die wagens meer uit dan gewone wagens en zorgen ze voor een groter verkeersveiligheidsrisico. Door hun omvang brengen ze ook wat ruimtelijke uitdagingen met zich mee. Zo passen die wagens niet zomaar op elke parkeerplaats.

Het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA) heeft in opdracht van Transport & Environment een studie gedaan, waaruit ik de genoemde cijfers heb gehaald. Uit die studie is nog eens naar voren gekomen dat pick-uptrucks een ongelooflijke voorkeursbehandeling op fiscaal vlak genieten ten opzichte van personenwagens. Uit de studie blijkt dat die voordelen kunnen oplopen tot tienduizenden euro per voertuig. Dat is geen nieuws. U weet dat zelf ook. U hebt zelf al eind 2021 gezegd dat u daar iets wilde aan doen en dat u in overleg zou treden met uw collega's uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest over die definitie van lichte vrachtwagens, want daarover gaat het: die pick-uptrucks wor-

den samen met bestelwagens beschouwd als lichte vracht. In een samenwerkingsakkoord is vastgelegd welke wagens onder die lichte vracht vallen. Daarvoor geldt het gunstige regime. Het tarief is bijzonder laag. De studie concludeert dat eenzelfde pick-uptruck die als personenwagen ingeschreven staat in plaats van als lichte vracht, afhankelijk van het model, tot 11.000 euro inschrijvingsbelastingen extra zou betalen en tot meer dan 3000 euro extra wegentaks.

De hervorming van dat systeem blijkt niet eenvoudig. De Waalse Gewestregering heeft haar belastingregels gewijzigd. De Raad van State heeft er echter op gewezen dat dat mogelijk een juridisch probleem vormt vanwege de samenwerkingsovereenkomst tussen de gewesten. Uw kabinet vertelde aan de HIVA-onderzoekers dat die juridische moeilijkheden de reden zijn waarom het fiscaal beleid in Vlaanderen nog niet is gewijzigd. Ik begreep uit de studie dat u nog altijd mikt op een aanpassing van dat samenwerkingsakkoord. De moeilijkheid ligt volgens de onderzoekers in het feit dat Wallonië ervoor kiest om bestelwagens die worden gebruikt als personenwagen en niet voor professionele doeleinden, ook zwaarder te belasten, terwijl u daarover een andere mening heeft.

Kunt u toelichten welke stappen u hebt gezet sinds oktober 2020, toen u de hervorming hebt aangekondigd, om de bestaande samenwerkingsovereenkomst, en meer specifiek de definities van lichte vracht, te wijzigen?

Klopt het wat uit de studie blijkt, namelijk dat de horde ligt in het vinden van een akkoord over de uitzonderingsstatus voor bestelwagens? Wil Vlaanderen bestelwagens van particulieren wel nog als lichte vracht beschouwen en dus in aanmerking laten komen voor een fiscaal gunstregime? Zo ja, wat zijn uw beweegredenen daarvoor?

Hoe kijkt u naar de toekomst? Wanneer verwacht u een akkoord tussen de drie gewesten te vinden en uit te voeren?

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (Vooruit): Voorzitter, minister, collega Bex heeft het eigenlijk al uitgebreid en goed geschetst. Ik zal niet te veel in herhaling vallen. Hij heeft ook al verwezen naar de recente studie van het HIVA.

Door het feit dat die pick-ups automatisch als lichte vrachtwagens worden beschouwd omdat men er eigenlijk van uitgaat dat die vooral beroepsmatig worden gebruikt, is het inderdaad zo dat er een fiscaal gunstig regime aan verbonden is van 0 euro inverkeerstelling en een zeer laag tarief voor de jaarlijkse verkeersbelasting. Maar in werkelijkheid blijkt dat ongeveer twee derde van de pick-ups niet professioneel wordt gebruikt maar gewoon ingeschreven is voor particulier gebruik als privévoertuig. Het lijkt mij ook niet meer dan logisch en rechtvaardig dat een pick-up die privé wordt gebruikt, belast wordt als personenwagen en dat het fiscaal voordeel enkel en alleen moet worden toegekend aan eigenaars die hun pick-up effectief professioneel gebruiken.

Minister, u hebt dat zelf ook aangekondigd. Wat is de stand van zaken in verband met de afschaffing van het fiscaal voordeel? Hoeveel pick-ups zijn er sinds oktober 2020 nog ingeschreven onder het nultarief voor de inverkeerstelling? Wanneer denkt u die afschaffing daadwerkelijk rond te hebben? Zijn er eventueel nog andere maatregelen die de regering overweegt om de fiscale stimuli voor pick-ups aan te pakken?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel, collega Bex en collega Robeyns, voor uw vragen. Eerst en vooral: u zit volledig op dezelfde lijn over het feit dat dit

moet worden aangepakt. Daar hoeft u mij niet van te overtuigen. Maar ik ga wel mijn best doen om jullie te overtuigen waarom het nog niet aangepast is, wat eigenlijk blijkt geeft van het rommeltje dat dit land ondertussen geworden is. Ik hoop jullie daarvan te kunnen overtuigen om mij daar een beetje in te helpen.

Ik heb de fiscale behandeling van pick-ups al in 2020 besproken in deze commissie naar aanleiding van een vraag van de heer Jos Lantmeeters, die we jammer genoeg hebben moeten afstaan aan de provincie. Toen gaf ik reeds aan dat we bij deze problematiek voor heel wat uitdagingen staan. De problematiek van de lichte vracht, en daarmee ook samenhangend die van de pick-uptrucks, is immers bijzonder complex.

Laat mij toe het fiscaal regime voor lichte vracht te kaderen. De bedoeling van de decreetgever was om de economische activiteiten van zelfstandigen en kleine en grote ondernemingen te bevorderen. Deze initiële doelstelling willen we niet uithollen. Wanneer iemand een lichte vrachtwagen nodig heeft voor zijn beroep, is een fiscaal gunstige behandeling volgens mij verantwoord. We moeten er dus over waken om enkel het louter privaat gebruik van pick-ups aan te pakken, zonder te raken aan het fiscaal statuut van voertuigen die voor professionele doeleinden gebruikt worden.

U weet dat ik mijn administratie de opdracht had gegeven om dit te onderzoeken en dat er zowel juridische als praktische struikelblokken zijn.

Zoals te lezen is in de studie, is voor een aanpassing van de definitie van lichte vracht een nieuw voorafgaandelijk samenwerkingsakkoord tussen de drie gewesten vereist.

Sinds de laatste vraag om uitleg van 2020 hebben wij dan ook niet stilgezeten. Op 15 oktober 2020 heb ik een aangetekend schrijven gericht aan mijn collega-ministers van Financiën van het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met de vraag om het samenwerkingsakkoord van 2005 inzake de lichte vracht aan te passen. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is hierop ingegaan en heeft positief gereageerd op het voorstel om de pick-ups die louter privématig worden gebruikt niet meer te laten genieten van het gunstregime van de lichte vracht. Het Waalse Gewest vond zo'n overleg tot voor kort echter niet nodig. Zij gingen er namelijk van uit dat elk gewest de definitie van lichte vracht naar eigen inzichten kon verstrengen en dat met andere woorden het samenwerkingsakkoord ter zake beschouwd moet worden als de minimumvoorwaarde. Dat is de redenering die zij opgebouwd hebben ten aanzien van de Raad van State.

Het Waalse Gewest heeft dan ook zelf een regelgevend initiatief genomen met betrekking tot de verkeersfiscaliteit van lichte vrachtvoertuigen. De Raad van State heeft over dit voorontwerp van decreet echter een negatief advies gegeven. De kritiek was onder andere dat er geen samenwerkingsakkoord was afgesloten. Na dat negatief advies van de Raad van State ben ik er des te meer van overtuigd dat we met de andere gewesten moeten samenzitten en dat het bestaande samenwerkingsakkoord moet worden aangepast. Ik kom daar straks nog op terug.

Ondertussen heeft het Waalse Gewest laten weten toch bereid te zijn om in juni eerstkomend hierover een overleg te hebben. Wij zullen hier nogmaals aandringen op het belang van het sluiten van een samenwerkingsakkoord. We hopen daar tot een gezamenlijke oplossing te komen en daarom wil ik nog niet vooruitlopen op eventueel verschillende visies die er zouden zijn.

Daarnaast moet trouwens, zoals ik vorige keer ook aan de heer Lantmeeters heb meegedeeld, ook de federale overheid worden betrokken. De belastbare materie van de verkeersbelastingen is immers verankerd in de bijzondere financieringswet

en hiervoor is de federale overheid bevoegd. We trekken dus hard aan de verschillende touwtjes om die samenwerking op poten te zetten en we zullen dat blijven doen. Maar hopelijk komt er nu echt wel iets in beweging.

Wat betreft de gevraagde cijfers, is het niet mogelijk om uit de door de Directie Inschrijvingen Voertuigen (DIV) aangeleverde data met betrekking tot de categorie lichte vracht enkel de pick-ups te filteren. Er kunnen enkel cijfers bij benadering worden gegeven op basis van bepaalde criteria zoals het aantal zitplaatsen en het laadvermogen. Daardoor kan het aantal pick-ups dat sedert oktober 2020 werd ingeschreven niet exact worden bepaald. Onze schatting ligt op ongeveer 35.000 pick-ups die momenteel zijn ingeschreven.

Maar laat mij u dan heel eerlijk en oprecht het probleem schetsen. Je moet als overheid natuurlijk binnen de bestaande wettelijke contouren werken. Daar kun je niets aan doen. Hier is de keuze duidelijk. Ofwel slagen we erin om een samenwerkingsakkoord te sluiten, en dat is volgens mij te prefereren. Dat is juridisch het duidelijkste, het evidentste. Ik zie ook niet in waarom dat niet zou lukken en waarom we een beetje met een kluitje in het riet worden gestuurd. Dat zie ik niet zitten. Maar dat blijft mijn doelstelling. We hebben binnenkort wel een overleg. U weet dat er een ministerswissel is geweest in het Waalse Gewest, van minister Crucke naar minister Dolimont. Dat heeft ook wat tijd gekost, maar goed, we hebben nu een overleg. Voor mij is het duidelijk dat we daar duidelijkheid moeten hebben: ofwel kunnen we op die piste doorgaan, ofwel niet.

Het andere is dat wij hetzelfde doen als wat Wallonië heeft gedaan. Maar daar zijn natuurlijk wel, zoals op papier gezet door de Raad van State in hun advies, juridisch veel meer vraagtekens rond. Dan zullen we opnieuw naar hier moeten komen en zullen we met jullie moeten overleggen. Maar wanneer dat overleg nog eens een rondje draaien is, zie ik er niet veel nut in. Ik wil daarmee vooruit want ik deel absoluut de bezorgdheid die jullie uitspreken en dat is dat de fiscale behandeling van de pick-ups moet worden teruggedraaid. Punt. Daar zijn we het allemaal over eens. Als dat niet gaat met een aanpassing van het samenwerkingsakkoord, dan zullen we de andere weg bekijken. Hoe we die sluitend gaan krijgen, daar durf ik mijn hand niet voor in het vuur te steken. Dat moeten we bekijken. Dat wordt dan heel moeilijk. Maar dat zijn de twee mogelijkheden. Dus geef gerust uw inzichten daarin. Maar er moet inderdaad een eind aan komen. Daar zijn we het over eens.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U vraagt de hulp van de parlementsleden. In de mate van het mogelijke wil ik daar graag mijn best voor doen, maar ik moet u waarschuwen dat mijn macht niet zo groot is.

Ik heb begrepen dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de houding aanneemt dat, als Vlaanderen en Wallonië een akkoord vinden, het niet zal discussiëren over de punten en de komma's. Het gaat ervan uit dat het daarin kan volgen. Aangezien het de bedoeling van de Waalse Regering was om zowel bestelwagens als pick-ups die niet professioneel worden gebruikt, zwaarder te belasten, hoop ik dat er een 'common ground' is om te komen tot een herziening van dat samenwerkingsakkoord. U zegt dat u uw kaarten nog niet op tafel zult leggen en dat u die houdt voor het overleg met de regio's. Het is belangrijk om te kijken in welke mate Vlaanderen tegemoet wil komen aan de wil in Wallonië om ook bestelwagens die niet professioneel maar als personenwagen worden gebruikt, aan een minder gunstig tarief te belasten. Kunt u daarover iets meer zeggen?

Een tweede punt waarover ik u graag nog een bijkomende vraag wil stellen, is dat u terecht zegt dat het de bedoeling van het fiscaal gunstregime voor de lichte vracht is om de economische zelfstandige activiteit te bevorderen. Groen staat daar ook achter. Maar het moet me toch van het hart dat, als je ziet hoeveel pick-ups er in Vlaanderen

en in België rondrijden, het lijkt alsof een aantal zelfstandigen zo'n wagen niet per se nodig heeft om hun professionele activiteit uit te oefenen, maar hem gebruikt als een gewone personenwagen. Het is een heel moeilijke opdracht voor u als minister van Financiën om daarop in te grijpen, maar je zou de oefening ook omgekeerd kunnen maken. Je zou kunnen proberen te inventariseren voor hoeveel beroepsmatige activiteiten in Vlaanderen iemand een pick-uptruck nodig heeft. Het betreft dan specifiek dat soort wagen: een wagen die op een terrein moet rijden waarvoor zo'n pick-up is bedoeld, niet gewoon een wagen waar je veel kunt in opbergen en waar je overal mee geraakt. Ik denk dat we dan logischerwijze tot een situatie zouden komen waarin er heel weinig van die wagens rondrijden, zeker niet in onze steden. Zijn er geen mogelijkheden om daarin een iets scherper onderscheid te voeren dan puur de vraag of iemand zo'n wagen met een ondernemingsnummer aankoopt?

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (Vooruit): Minister, ik deel volledig uw mening. U zegt dat het dringend moet worden aangepakt. Uiteraard lijkt de beste en meest logische optie om dat te doen via een aanpassing in het samenwerkingsakkoord. Als we zien dat Wallonië die opsplitsing tussen professioneel en privégebruik nu al maakt en dat Brussel aangeeft dat ook te willen volgen, dan begrijp ik niet zo goed dat we niet tot een akkoord zouden kunnen komen. We zullen u daar zeker ook in steunen.

Als het niet zou lukken, moet Vlaanderen misschien toch noodgedwongen zelf een initiatief nemen net zoals Wallonië heeft gedaan. We zijn het er allemaal over eens dat het niet rechtvaardig is om dit gewoon te laten voortbestaan. Dat is absurd en onlogisch. We moeten daar werk van maken. Ik hoop dat de gewesten in juni bereid zijn om rond de tafel te gaan zitten en dat het ook iets oplevert.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Ik wil tussenkomen op twee zaken. Ten eerste over het feit dat ik voel dat iedereen hier hetzelfde denkt, met name dat die pick-uptrucks een fiscaal voordelig gunstregime kunnen hebben als ze professioneel gebruikt worden. Ik ben nooit een fan om daar dan een administratieve last op te gaan leggen. Ik hoed mij dus wat voor het voorstel van collega Bex omdat je dan nog eens onderscheid moet maken en bewijzen of weet ik veel wat moet hebben. Ik denk dat je daar eenvoudig moet zeggen: als het beroepsmatig is, blijft het gunstregime, als het is voor privégebruik, als 'ik als persoon het ben die het koopt', is het gunstregime niet van toepassing. Het lijkt mij dat je dat toch zo eenvoudig mogelijk moet houden.

Langs de andere kant – dat is mijn tweede punt – ben ik heel tevreden dat Wallonië eigenlijk vindt dat het dat zelf moet kunnen beslissen. Ik vind dat wij dat ook zelf moeten kunnen beslissen. Het zou veel eenvoudiger zijn, dan hadden we het al lang allemaal geregeld. Dan had Brussel ook kunnen kiezen wat het zelf wil doen. Ik vind het al erg dat we dat met de regio's moeten overleggen. Ik vind dat niet nodig, ik denk dat we groot en wijs genoeg zijn om daar zelf een keuze in te maken. Maar als we dan ook nog van het federale niveau de zegen moeten krijgen ... Collega Robeyns, ik ben u dankbaar dat u zegt dat als het niet lukt, we een beetje mouterij gaan spelen en het zelf doen en dan het negatief advies van de Raad van State naast ons neerleggen en het zelf doen. Dat vind ik een heel goed idee. Maar laat ons eerst afwachten. Ik hoop dat – even grote wijsheid – een volgende staatshervorming meer bevoegdheden zal geven aan Vlaanderen.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel, mevrouw Robeyns en mijnheer Muyters. Ik ben het natuurlijk eens. We moeten het probleem aanpakken, u hebt dat ook onderstreept. Daar zijn we het dus eens.

Mijnheer Bex, om te beginnen bij uw laatste vraag: dat is natuurlijk moeilijk, want dan ga je echt als overheid een opportuniteitsoordeel vellen over welke wagen iemand precies nodig heeft. Ik denk dat we daar wel een beetje een verschillende maatschappijvisie hebben – dat mag, geen probleem. In mijn ogen is dat absoluut niet de taak van een overheid. Het is niet aan mij om te gaan beslissen wat die wel nodig heeft en wat niet. Daar zit je met het pure feit: is men zelfstandige, dan kan men dat doen, anders niet. Maar om te gaan zeggen: u hebt dat nodig ... Hoe ver sta je dan nog van te oordelen: 'u hebt geen weet ik veel welk groot en duur merk nodig voor uw verplaatsing voor uw werk, u kunt dat ook met iets anders, en dan gaan wij als overheid dat maar voor u beslissen'? Dan zit je daar vlakbij, en die weg gaan we toch niet op? Althans, dat is mijn idee.

Dan kom ik bij uw twee andere vragen. Eerst en vooral, Brussel was akkoord met ons voorstel. U zei dat ze akkoord waren om het volledige systeem aan te passen, dat weet ik niet. Maar wij hebben dus een voorstel gedaan en dat was oké voor hen. U hebt het anders verwoord, maar ik kan verkeerd zijn. En het is recent trouwens nog bevestigd. Dat het Waalse Gewest daar inderdaad andere dingen mee mag doen, daar ben ik het helemaal mee eens. Op geen enkele manier gaan wij dat tegenhouden, integendeel zelfs. Dat is absoluut hun bevoegdheid om dat te doen, zoals de heer Muyters ook zegt. Zij mogen dus zelf die keuzes maken. Ik ben de laatste om dat te saboteren of tegen te houden. Als we nu dat samenwerkingsakkoord willen aanpassen in de zin zoals wij het willen aanpassen, zou dat ook de mogelijkheid geven aan hen om hun aanpassing zoals zij die zien, door te voeren.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, ik zou het interessant vinden als u dat laatste, hoe dat dan technisch in zijn werk zou moeten gaan, nog wat kon toelichten. Maar misschien is het handiger als ik daarvoor een schriftelijke vraag stel – een beetje de stelling van de voorzitter daarnet indachtig.

U zegt vaak dat u graag naar het Noorden kijkt. Ik zou u in dezen willen aanraden om niet per se naar Wallonië te kijken, ik snap dat dat u niet overtuigt. Maar in Nederland heeft men een systeem dat toevallig heel erg lijkt op het Waalse systeem. Daar wordt ook een onderscheid gemaakt en daar wordt daadwerkelijk gekeken naar het al dan niet hebben van een btw-nummer, en daar geldt dat dus ook zowel voor bestelwagens als voor pick-ups en wordt ook gevraagd dat minstens 10 procent van de afgelegde kilometers op jaarbasis voor professionele doeleinden zou dienen. Ik weet niet hoe ze dat doen en ik ben het absoluut eens met collega Muyters dat je dat moet doen op een manier die zo weinig mogelijk administratieve rompslomp met zich meebrengt en die ook voor een stuk werkt op vertrouwen. Maar daarmee geef je als overheid wel een signaal dat het voor de overheid niet om het even is of je nu met een pick-uptruck rondrijdt of met een gewone wagen. U spreekt over een verschil in visie, maar het gaat hier nog altijd over een ongelooflijk fiscaal voordeel dat oploopt tot meer dan 10.000 euro en waar de overheid het door die fiscale maatregel eigenlijk stimuleert om met een pick-up te gaan rijden. In dat opzicht vind ik het zeker terecht dat men zoals in Nederland vraagt dat de gebruiker zich minstens engageert om dat gedeeltelijk ook voor professioneel gebruik te doen. Ik weet niet of we zover van elkaar af zitten. Ik denk dat we alleszins in het einddoel zeer dicht bij elkaar zitten. Soms is het ook goed om eens pragmatisch te zijn en niet te ideologisch. Ik heb dat geleerd van minister Peeters. *(Gelach)*

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.